

Miként lehet szép női kebelt elérni.

A kebel szépsége a női hájak egyik legelőkelőbbje, melynek adományozásában a természet nem mutatja magát pazarló-nak. Ennélgyorsabb a hájak tudománál nem is...

SERRAVALLO 9397 CHINA-BORA VASSAL kitűnő helyreállító szer gyomrok, vérszegénység és lábbadások számára.

MATTONI-FÉLE GISSHUBLER TERMÉSZETES SAVANYÚ-KUT

POCKET-TELESKOPE. Új optikai készülék, melynek segítségével óriási távolságra, mérföldekre lehet eljutni.

LUSER L.-féle turista tapasz. Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeményedései, to-bább mindenemű bőrelszáradás, ellen. A hatás-ért jótállás vállalatik.

Fényképészeti cikkek készülékek, Kodakok, objectivek és minden e szakmába vágó kellékek legelőkelőbban szereshetők be.

MOSQUITOL. Falk Ág. vegyészeti gyára, Wien, IV/1. Mindennemű rovarcsípés és ennek kellemetlen következményeinél az egyedüli biztos és gyorsan ható szer a Falk-féle.

SZÉPÍTŐSZER a Balassa-féle valódi angol UGORKATEJ, mely azonnal eltávolít minden szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtörést (mitesser) stb.

Seffer Antal. Képes árjegyzék kívánatra. Budapest, Károly-utca, boltszám 12 (Központi városház épület).

Nyári és őszi évad 1902. Valódi brünni szövetek. Egy 3.10 m. hosszú frt 2.75, 3.70, 4.80 jó szövetnek, mely tel-jes férfitöltényt (ka-bát, nadrág és mel-lény) ad, ára csak...

Alapított 1865-ben. A legjobb bel- és külföldi zongorák, pianók és harmonikumok legelőkelőbban kaphatók.

Ha őszül a haja, használja a „Stella“-vizet (Hair Regenerator), mely nem fest de a haj eredeti színét adja vissza.

Császárfürdő BUDAPESTEN 9375 téli és nyári gyógyhely.

Restitutions Fluid. Kwiszda fele. Cs és szab. mosóvíz lovak részére. 1 üveg ára 2 korona 80 fillér.

VASÁRNAPI UJSÁG

29. SZÁM. 1902. BUDAPEST, JULIUS 20. 49. ÉVFOLYAM.

SALISBURY ÉS BALFOUR. Késő VÉNÉSÉGEBEN, családi gyászról is meg-történ, nyugalomba vonult Anglia mi-niszterelnöke, Gladstone egykori harcos ellenfele, az angol konzervatív politikai ve-zé-re, Salisbury lord; s utódjául fegyvertársát, kabinetjének egyik kimagasló tagját, Balfourt ajánlotta királyának.

nagyságát, ezek mellett a tisztas közép-szerűség megtestesítőjének látszik. Megvoltak benne a középszerűnek mindazok az előnyei, melyekkel nagy dolgokat lehet véghez vinni: a ritka szorgalom és példátlanul szívós kitartás, a melyek igazi angol jellemvonások.

s nem is élvezte az angol nép szeretetét, de nem szenvedett gyűlöletét sem, mint annyi más konzervatív államférfi. Tornyak valotta magát már első választási program-beszédében, Stamfordban is, a hol egyik őse már a tizenötödik században előkelő szerepet játszott, de hozzátette, hogy kész sikra szállni minden olyan reformért, melyet a kor haladása szükségessé tesz.

Békés időben, de eléggé nehéz körülmények között vonult Salisbury a magánéletbe. Az ország aggodva virraszt királyja betegyánál s aggodalommal tekint az ősz államférfúra is, a ki az utolsó két év óta koránál fogva s az őt ért csapásoktól stíjtva, aránylag csekély részt vehetett már a kormány ügyeinek vezetésében.

Az okos kitartás és szilárd szívósság tünteti ki Salisburty, a kiben megvolt az az ügyesség, hogy mestere, lord Beaconsfield művét folytathassa. Az angol imperializmusnak a gyakorlati életben Beaconsfield csak alapjait vetette meg, Salisbury építette ki teljesen s nem egy követ adott hozzá a saját eszméiből.

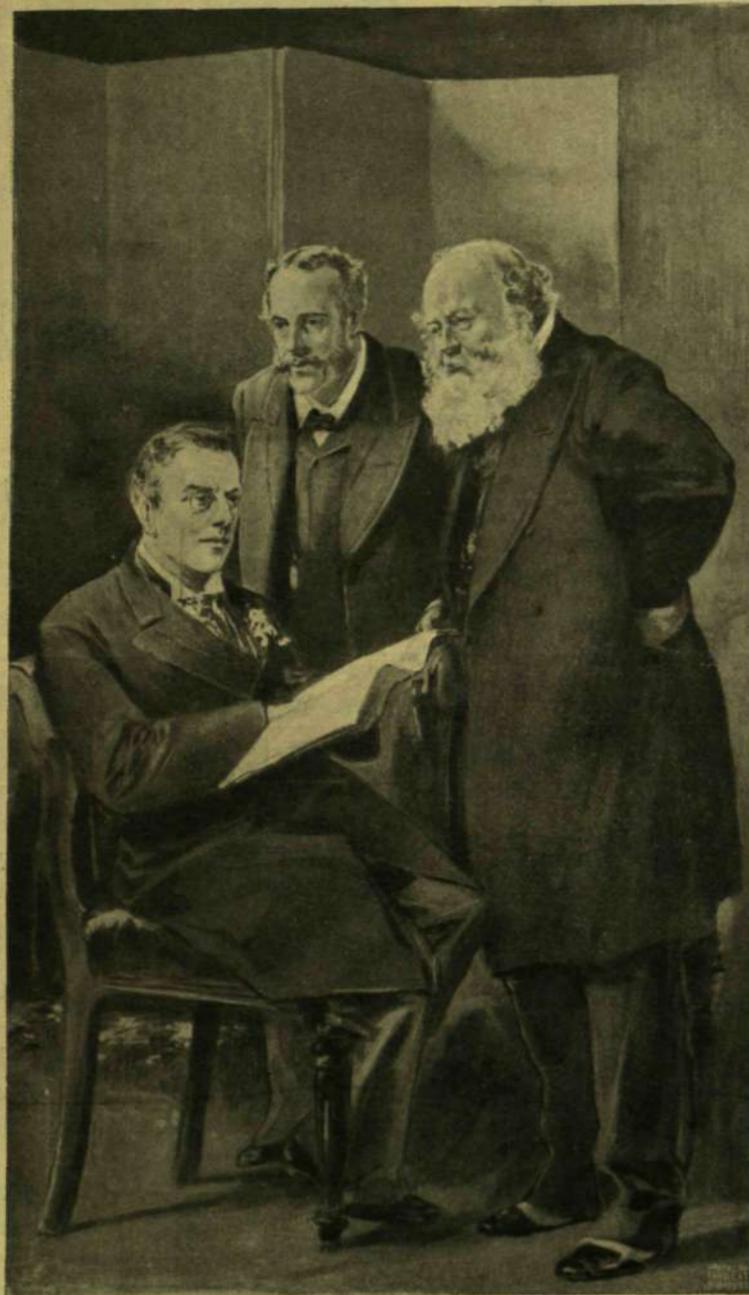
Salisbury lord csaknem egy fél század óta (1853 augusztus 22-ike óta) áll a politikai harcok kellő közepén s Disraelinek húsz év előtt történt halála óta vezére a konzervatívoknak. Nagy jelentőségű határköve ő Anglia fejlődésének, a mely alatta lett Nagy-Britanniából nagyobb Britanniává (greater Britain). Salisbury nem érte el egy Pitt, Walpole vagy Disraeli

politikában lényeges változást előre láthatólag nem fog szülni a most történt kormányváltzás s az unokaöccs nem fog nagybátyja politikai irányától eltérni.

A tory-párt Salisburty vezetésével többszörös fuziók útján jóval népiesebb párttá lett, mint azelőtt volt. Nem egy radikális, számos egykori liberális és régi whig van ma a konzervatívok közt. A párt ma már nem ellensége a nép minden haladásának, mint azelőtt: Salisburty kiegyenlítő, békítő működése nagy mértékben enyhítette az ellentétek élességét az egyes pártárgyak között s kabinetjében egyesíteni tudott a közös mun-

Budapesti RÖSER tanintézet. Alapított 1853-ban. - Tanulók száma 16,135. 3 osztályu nyilvános felső kereskedelmi iskola.

SERAIL-ARCZKENŐCS. A legjobb arcz-szépítőszert, mely az arcot tisztítja, fehériti és bársonypuhává teszi.

CHAMBERLAIN, BALFOUR ÉS SALISBURY EGY MINISZTERTANÁCSBAN.

kára olyanokat is, a kik egykor homlokegyenest elkeztek egymással.

Pártja népszerűségét Salisbury azzal növelte, hogy programja érdekében szította a nép háborús hajlamait. Tért engedett a „jüngöknek”, a lármas, tekintet nem ismerő, sovinszta hazafiának is, a kiknek vezére, Chamberlain, kabinetjének egyik vezéralakja lett. Chamberlain eszméi, gyűjtő szónoklatai, türelmetlen támadó modora az angol nép tömegeinél mindig nagy tetszésre találtak s belevitték az államot a délafrikai háborúba, melyre Salisbury odaadta a nevét, holott tulajdonképp gyarmatügyi minisztere csinálta. Ezzel a konzervatív párt sokat elhagyott korábbi, a népre nézve visszatérítő jellegéből s a jövőre nézve a népszerűség nem csekély tökéjét szerezte meg magának.

Salisbury utódja, Balfour Artur az angol nép előtt régóta ismert államférfiú egyéniség. Régi alakja már az angol politikai életnek: 1874 óta, vagyis 26-ik életéve óta tagja a parlamentnek. Vérteli arisztokrata, a kire a politikai szerep mint családi örökség száll. Ósrégi családból származik, a mely főnemsi címek nélkül is mindig nagy politikai szerepet játszott. Nagypapja Indiában nagy vagyonat szerzett s bennő barátja volt Wellington hercegnek, a waterloói győzőnek, a ki keresztapja lett a mostani miniszterelnöknek. Balfour már gyermekkorában, 1856-ban elvesztette atyját s anyja, lady Blanche Balfour, Salisbury legkedvesebb nővére nevelte fel. Blanche asszony rendkívüli szellemi tulajdonságokkal felruházott nő volt s egy koron elhalt fia kivételével minden gyermeke hirnővére tett szert: a már nem élő Balfour Maitland Ferencz hírneves tudós biológus volt, egyik öccse kitűnő katona, a másik tagja bátyja kabinetjének. A három leány közül kettő London társadalmi életében játszik

elsőrangú szerepet, a harmadik leány maradt, miniszterelnök-bátyja háztartását vezeti s mint írónő is szép nevet vívott ki magának.

Balfour az angol államférfiak régi híres iskolájában, az etoni kollegiumban s a cambridge-i egyetem Trinity-kollegiumában nevelkedett. Alig hogy a parlamentbe belépett, kezdő angol államférfiak szokása szerint magántitkára lett (1878—1880) nagybátyjának s elkísérte ezt a berlini kongresszusra is. Az első Salisbury-kormányban mint a helyi közigazgatási hivatal elnöke vett részt, a másodikban már mint kabinet-miniszter és skót államtitkár. Csakhamar hirtelen magasra emelkedett: az ir államtitkár fontos hivatalát nyerte el. Nehéz hivatal volt ez, három közvetlen elődjének egészségét emésztette fel. Olyan ellenfelekkel kellett szemben állania, mint Gladstone és Parnell, oly téren, mely e kettő közül mind-egyiknek sajátképi harc-tere volt. Balfour e szerepben, meghazudtolva a közvéleményt, mely modora sajtóságos nemtörődömsége szerint ítélte róla, páratlan erélyt és kitartást tanúsított, a melylyel az Irországból elkövetett erőszakosságok elfojtására szolgáló törvényt az alsóházban keresztül vitte. Úgy lát- szott, hogy nyugodt vidámságára semmi hatással sincsenek az irek

leghevesebb és legélesebb támadásai, kiméletlen szidalmi: mosolyogva utasította vissza a leggyűlölködőbb gyanúsításokat. Ekkor tanúsított tettereje és hidegvére révén a konzervatív párt küzdelmeinek első csatatorába jutott. 1891-ben egyhangúlag őt választotta meg a párt alsóházi pártvezérének. Népszerűségét nagyban fokozta szelid, szeretetreméltó modora, melylyel még ellenfeleit is megbékítette. A kik csak külsőségekből ismerik, ezt a szelid-séget s a dolgokhoz való viszonyt a látszólagos könnyedén-vevésést tartják föllemvonásának, pedig nehéz körülmények közt nagy tetterének adta tanújelét: így mikor mint a külügyi hivatal vezetője okkupálta Kínában Weihaiweit, vagy a délafrikai háborúban, a Colenzónál vívott szerencsétlen csata után, mikor Buller már eleséggelt, a délafrikai birodalmat Balfour gyors közbelépése s Roberts fővezéri kiküldése mentette meg. A politika részletkérdéseit illetőleg megjegyzendő, hogy pénzügyi dolgokban a bimetalizmus híve, a modern nőkérdésben pedig a nők szavazati jogának megadása mellett van.

Régebben sokat foglalkozott a filozófiával, különösen metafizikával s egy 1879-ben megjelent „A filozófia kételkedés védelme” című munkájával sok aggodalmat támasztott a vallásos angolokban. Ez aggodalmakat azonban 1895-ben „A hit alapjai” című könyvével végkép eloszlatta. Tudományos kedvteléséért megkapta az összes angol egyetemektől a doktori diplomát s a Royal Society tagságát.

Nem csekély fontosságú a jövőre nézve, hogy bennő barátságban van Chamberlainnal, a ki két évvel ezelőtt lelkes beszédben ünnepelte kiváló tehetségeit s jellem tisztaságát. Most is, mikor elfoglalta hivatalát, a beteg Chamberlain fia, a ki szintén tagja a kabinetnek, üdvözölte.

NYÁRI ERDŐ SOHAJA.

Átsuhan a szellő Cseng javában benned
Zöld lombokon által, Madarak dal-árja,
S fölzizzen az erdő Illat-özönt áraszt
Méla sohajtással. Bokraid virága.

Erdő, mért sohajtasz? Ám, én mégis értlek...
Hisz' az ősz még messze! Jól tudom — magamrul: —
Ép erőben állasz, Elmúlás sejtelme
Egy lombod sincs veszve. Szól e bús sohajbul.

Luby Sándor.

ANYÁM, Ó JÓ ANYÁCSKÁM...

Eminescu költeménye.

Anyám, ó jó anyácskám! te rég letűnt alak!
A suttogó fák hívnak, hogy téged lássalak;
Szentelt szroszlopodra, mely — mint az éj — setét,
Az őszi szél hullatja a fűzek levelét.
És hangodat susogják a zúgó fák nekem,
Egymás között zizegve, — s te alszol csendesen...

Ha meghalok, — szerelmem — ó hagyj el a sírást!
A hársfalomból törj le egy ifjú sarjadást,
Ültesd el azt fejemenél és ápd gondosan,
S ott hullasd rá, szemednek a mennyi könyve van.
E lomb beárnyékolja egykor emlékjélem;
Csak lassan nő az árnyék, s én alszom csendesen...

S ha egyszerre halunk meg, ha ez lesz végzetünk,
A temetőbe hantot ne ássanak nekünk;
Keressenek helyet, hol lejt zsongó kis patak,
Számunkra egy közös sírt a partján ássanak.
Fejéd szivemre hajta, együtt pihensz velem,
Halkan zokog a csermely, — s mi alszunk csendesen...

Románból: Révai Károly.

A NŐI SZÉPSÉG TITKAIBÓL.

(Vége.)

Nincs az arcnak oly vonása, melyet ne lehetne megváltoztatni, megszépíteni. Már az ókorban ismerték a módját, hogy kell a szemet nagygyá, a szempillákat feketévé tenni. «Kissé be kell feketíteni — írja a női bájak híres költője, Ovidius — a szem kerületét, a szemhéj alá finom port fújni, hogy ragyogóvá és nagyobbá legyen, a pillákat szépiával kell megfesteni s a szemöldököt ívét meghosszabbítani.» Mai napság atropint, belladonnát vagy egyéb hasonló — többnyire mérge — szereket használnak, melyektől a pupilla kitágul s a tekintet élénkebb és fényesebb lesz. Van még sokféle egyéb mód is a szem szépítésére, a melyek azonban egy dologban megegyeznek: abban, hogy többé-kevésbé árt a szemnek valamennyi.

Az ily módon megszépített szemhez szép szemöldökre is van szükség. A szemöldök szála-ink helyenként kiirtásával és folytonos masszírozással meg lehet változtatni a szemöldök hajlását. Nagy Péter csár udvarában az előkelő orosz hölgyek teljesen kiirtatták szemöldöküket, a helyét ólomércszel kenték be, gondos ívet rajzolva vele szemük felett. Mesterséges szempillákat is szoktak a természetese-kek közé beiktatni, hogy sűrűbbé tegyék őket. Ezeket a műveleteket napról-napra ismételni kell, mert a mesterséges szempillák nem valami tartósak s az atropin és a belladonna hatása is csak rövid ideig tart.

Ezután az arcra kerül a sor, a mely valóságos palettává lesz, a melyen a fehér, kék és piros színek minden árnyalata megtalálható. A festék alapja a fehér szín, melyet ezüst-fehérnek vagy gyöngy-fehérnek neveznek. Ezeknek a fehér festékeknek leglényegesebb alkot-része az alabastrom, melyet párisi gyárakban külön e célra való malomokban törnek porrá. A fehér festéket nagy foltokban vattával vagy eesettel kenik az arcra, — a hol redő képződik, ott vastagabban teszik fel a festéket. Erre ráviszik aztán a piros szín különböző változatait a rózsaszíntól a ezinóberig. A pirosra még gyöngéd indigó-kék vonalkákat festenek, melyek a bőr alatt lüktető véreket utánozzák. Természetesen egész másképp kell festeni az arcot, ha nappali s másképp, ha éjjeli világítás mellett akar a hölgy hódítani: külön esti, szín-

Törs Kálmán.

Visi Imre.

A magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetének volt alelnökei.

háza való, utcai, falura való, stb. piros festéket árulnak, külön festéket használnak tengeri utazásokról, sőt még a fürdőben is.

A kendőzésnek ez a neme különben manapság meglehetősen hátrébe szorult az úgynevezett zománczozás mögött. A festék helyett finom, vékony, de szilárd, áttetsző színes kérget, valóságos álarcot alkalmaznak az arcra. Főelőnye ennek a zománczozásnak az, hogy tartós, hetekig is épségben marad, holott a festés nagyon hamar megromlik, különösen melegben. Hátránya azonban, hogy élettelen, merevvé teszi az arcot. A zománczozás különben nagyon hosszantartó és fájdalmas műtéttel jár, s hogy a különböző színes porokat az arcon ilyen kéreggé «fixirozzák», veszedelmessé is válható savakat kell alkalmazni; a műtét egy részét sőtétben kell végezni s hogy az egész dolog kész legyen, ahhoz két-három nap kell. A nagyon is erőlyes zománczozás következménye sokszor idült bőrbetegség. Mindez azonban nem riasztja vissza azokat a hölgyeket, a kik arra vágyanak, hogy arcuk színe olyan szép gyöngyház-szerű legyen, mint valami keramiai remekmű.

Miután az arc már a lehető legszebben ki van készítve: szép és dús hajkoronáról is kell gondoskodni, a mely keretül szolgáljon neki. Ha a divat a szőke vagy a mahagoni színű haját tartja legszebbnek, mit csináljon az, a kinek barna vagy fekete a haja? És mit csináljon az, a kinek ritkásan lepi csak be a fejét a haj?

Kelet népei s a régi egyiptomiak a fekete haját szerették legjobban, a kié világosabb színű volt, rózsavízben feloldott kínai tussal festette be. A palesztinai zsidó leányok arannyal, zöld és kék festékekkel festették. A régi Franciaországban egy darabig elégnék tartották a rizsporról való behintést: IX. Károly alatt violaszin, XIII. Lajos alatt vörhenyes rizspor volt a divat, a XVII. és XVIII. században azonban mindig a fehér.

A mai kémia lehetővé teszi a legváltozatosabb hajszínekben való pompázást. Segíti ebben sokszor a véletlen is. Egyszer egy francia orvos egy hamuszír-gyárban járva, észrevette, hogy valamennyi munkásnak gyönyörű szép aranyos fényű a haja. Hamarosan elkészített egy szert, a melyben a hamuszír s a főalkat-rész s ezzel érik el az u. n. velencei szőke hajszínt, a mely az utóbbi években annyira divatozik. Szintén véletlenül jutottak rá, hogy a gesztenyeszín fűrtöknek, ha szürkülni kezdenek, meg lehet tartani az eredeti színt, ha teával dörzsölik. A szőke és fekete hajfestő szerek különben többé-kevésbé mind veszedelmese-kek, még a legcsekélyebb baj, a mely használata-tukból származhatik, az, hogy időnek előtte kihull a haj.

Sokkal veszélytelenebb dolog egy ügyesen készített paróka. Egy egykori krónikás szerint Stuart Mária parókás fővel ment még a vérpadra is s a hóhérnak, mikor levágott fejét hajánál fogva akarta magasba emelni, csak a paróka maradt a kezében. A fogság szenvedéseiben állítólag kihullott a szegény királynő hajdan szép haja s ezért kellett parókával pótolni. Meg van írva különben, hogy Stuart Mária nagy ellenfele, Erzsébet királynő is parókat viselt, mert ritkás volt a haja.

A paróka-készítés a XVIII. században érte el virágzása fénykorát. Akkor volt divatja a szőrnű magas hajdíszeknek, — volt olyan frizura is, melynek «operai páholy» volt a neve s akkora volt, hogy az egész fej magas-

sága az álltól a hajdísz tetejéig 72 hüvelyket tett.

Manapság már az ily toronyzerű hajdísz nem divat, de a dús és szép haj a szépség elengedhetetlen kelléke. Franciaország egymaga évenként 180,000 kilogramm haját fogyaszt. A vendég-haj különben a legköltségesebb szépségdíszek egyike, mert nemcsak hogy drága, hanem a jó karban tartása is sokba kerül.

Az ajk festése elég általános dolog. De festik az inyt is; a nyelvet finom bársonnyal dörzsölik s hogy a fogakat tetszés szerint lehet változtatni, azt mindenki tudja. Keleten sok helyütt feketére festik a nők fogukat, mert itt ezt tartják szépségnek. Nemrég az amerikai milliárdosok hölgyei azt a divatot kapták fel, hogy fogaik közé gyémánt, rubin s mindenféle más drágaködarabkákat illesztettek, melyek minden mosolyuknál felragyogtak. Formálni lehet a fület is, a legesübb állólöbölből hozzáértő emberek pompás, finom metszésű fület csinálnak.

Roppant nehéz dolog az orr formálása, pedig legtöbbször az csúfítja el a különben szép arcokat. Manapság már egész új orrot tudnak készíteni, a kicsit megnagyobbítani, a nagyot rövidíteni, hajlását tetszés szerint változtatni.

Megpróbálják még a testnek, vagy egyes részeinek nagyságát is változtatni. Ha nagyon kicsi, svéd tornával, mindenféle nyújtó eszközökkel lehet az illető testrészt 2—3 centiméterrel megnyújtani. A nagy kezét ugyan nem lehet kisebbé tenni, de folytonos és szakértő masszírozással szép keskenynyé teszik s az újjaknak is szép formát adnak. Ha valakinek rozslú nő a körme, maró savakkal tövig legegetik s aztán, ha az új köröm nőni kezd, mikor még lágy, gondos kezeléssel olyan szép formát lehet neki adni, a milyen csak tetszik. Egy londoni színész nő legalább alvettette mind a tíz körmét ennek a kínos műveleteknek. Csak

A MAGYARORSZÁGI HIRLAPÍRÓK NYUGDÍJINTÉZETÉNEK PALOTÁJA BUDAPESTEN.

valósította. A szabad sajtó csakhamar megteremtette az újságírói kart. A magyar hírlapírás hatalmas tényezővé vált az ország politikai, gazdasági és társadalmi életében. Az intézmények fejlődésével fejlődött, erősödött, gyarapodott. A magyar írók fényes gárdája mellé oda sorakozott a magyar újságírói kar és a magyarságnak nemesek az írók, hanem a hírlapírók is lelkes harcosai lettek.

De hogy életpályává vált az újságírás, gondoskodni is kellett arról, hogy azok, a kik erre a pályára lépnek, ne csak addig birjanak megélni, a míg a tollat forgatják, hanem akkor is, ha a lázas munkában korábban kimerülve, mint más életpályán, a kenyéradó toll kiesik kezükből.

sebb remények közt kezdtek meg a működést. Maga Falk Miksa, a kit a nyugdíjintézet elnöké választottak az alakuláskor, az első rendes közgyűlésen csak annyit mert remélni, hogy tíz év múlva, ha az intézet megkezdte a nyugdíjazást, lesz százezer forintja. Erre a nagy reménységre pedig az jogosította, hogy az első kétharmad esztendő, az 1881. év végén, már 50,000 forint alaptőkéje volt az intézetnek. Nagy siker volt ez és a magyar társadalom jelentékeny áldozatkészsége ébresztette azt a reményt, hogy tíz év alatt lesz majd százezer forintunk.

Százezer forint! Ez volt az a nagy vagyon, a melyre a nyugdíjintézet tagjai akkor vágyódtak, mintha ez a százezer forint biztosította volna

lépett az intézet. Ez a teher a következő tíz év alatt özvegyi nyugdíjakban és árvák ellátásában közel tizenháromezer koronára emelkedett.

A huszadik év kezdete már nagy terhet rótt az intézetre. Az alapszabályok szerint ugyanis azok az újságírók, a kik az intézet alapításakor már tíz éve működtek e pályán és magasabb tagsági díjak fizetésére kötelezték magukat, jogot váltottak arra, hogy az intézet keletkezésétől számított húsz év leteltével nyugdíjat kapjanak. Ez a húsz esztendő 1901 július 1-én telt be. Tizenkilenc tag lépett tehát e napon egyenként évi ezerkétszáz korona nyugdíj élvezetébe. Az intézet nyugdíjterhe ezzel nagy hirtelen évi harminczhatezer koronára emelkedett.

Falk Miksa.

Hegedüs Sándor.

Fekete Ignác.

Heltai Ferenc.

Bródy Zsigmond.

Falk Zsigmond.

Fenyvesy Adolf.

Gajári Ödön.

Fürst László.

Fuchs Lajos.

Jellinek Henrik.

Gelléri-Szabó János.

Országh Sándor.

Neményi Ambrus.

Bródy Lajos.

Révai Mór.

Jeney Lajos.

Lung György.

Schreyer Jakab.

Alexander Bernát.

Poór Jakab.

A MAGYARORSZÁGI HIRLAPÍRÓK NYUGDÍJINTÉZETÉNEK VEZETŐI ÉS TISZTIKÁRA.

Az újságíróknak munkaképtelensége és aggkora esetére, családjának az újságíró halála esetére a végső szükségig megmentése foglalkoztatni kezdte a magyar újságírókat is és a magyar társadalmat is, mihelyest az újságírás életpályává vált. De miből teremse meg az újságírók kis világa ezt az intézetet? A hírlapírók nem fizetik oly fényesen, hogy a munkája díjából még félre is tehessen.

Kételkedve fogadta a magyar hírlapírói kar, a mikor Törs Kálmán, a «*Vasárnapi Ujság*» főmunkatársa és Visi Imre, akkor a «*Hon*» munkatársa és később a «*Nemzet*» felelős szerkesztője, először pendítették meg az eszmét, hogy a magyar hírlapírók teremtsenek nyugdíjalapot s csak hosszas előkészületek és sok nehézség legyőzése után sikerült az egyesületet megalakítani.

Hetvenhét újságíró lépett be az 1881 május 30-án alakuló közgyűlést tartó Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetébe. Nem a legvérmé-

a nyugdíjat, a rokkantsági járadékot, az özvegyek ellátását, az árvák nevelését!

Szerencsére a magyar társadalom észrevette, hogy kevés lenne a százezer forint, de kevés lenne annak kétszerese is. És érezte azt is, hogy kötelességei vannak a hírlapírókkal szemben, a kik segítettek megalakítani a magyar társadalmat, segítettek azt fejleszteni és a kiknek haladásunk tetemes része köszönhető.

És tíz év múlva nem százezer forint, hanem háromszázötvenezer forint volt együtt; az intézet megkezdhette nyugdíjazó tevékenységét. De már előbb bekövetkezett a nyugdíjazás erkölcsi kötelessége. Visi Imre, az intézet egyik legteljesebb kezdeményezője sirba dőlt, mielőtt az intézet megkezdhetné volna a nyugdíjazást és az intézet azzal igyekezett háláját leróni, hogy nyugdíjat nyújtott özvegyének s családjának.

A tizedik évbe tehát már nyugdíjterhel-

Hogy az intézet ezt a nagy terhet viselni bírja, ezt javarészt a magyar társadalomnak köszönheti. Húsz és fél esztendő alatt a magyar társadalom több mint hétszáz ezer koronát juttatott a nyugdíjintézetnek. Nincs társadalmi réteg, melynek fillére ne volna ebben a pénzben. A király, a megboldogult királynő, a kormány, a székesfőváros és a politikai és gazdasági élet minden faktora áldozott. A magyar társadalom megmutatta, hogy a sajtó fontosságát nemesek ismeri, hanem el is ismeri.

De a hírlapírók maguk sem maradtak messze. Húsz és fél év alatt több mint negyedfélszáz ezer korona gyűlt össze a sajtó munkásainak tagsági befizetéseiből.

Ez a kétféle tőke állandóan gyümölcsözőt és a kamatja a húsz és fél éven át jóval többre rúg hatszáz ezer koronánál.

Az intézet ez ideig közgyűlésén a számadások már egymillióhatszázötvennégyezer száz korona ötvenhat fillér tiszta vagyont tüntetnek ki; az

intézet vagyona tehát meghaladta a másfél milliót. Jelentékeny tétele ennek a vagyonnak az intézet díszes, palotaszervi háza, mely az V. kerületi Alkotmány-utca 16. szám alatt van és mely az intézet számadásaiban hetedfélszáz ezer korona értékkel szerepel.

Az intézet házának alapját 1888-ban tették le. A ház telkét Budapest székes főváros közönsége ajándékozta az intézetnek. A telek értéke nyolczvanhatezer korona volt. A főváros, mely már 1882-ben kétezer forint alapítványt tett, kilenczvenezer koronával a legnagyobb összegű alapítványt adta. A főváros iparosai és vállalkozói, ki munkával, ki anyaggal igyekeztek csökkenteni az építés költségeit.

A négyemeletes palota saroktoronyával dísz-

Kezdetől fogva elnöke az intézetnek dr. Falk Miksa, a magyar hírlapírás e kimagasló alakja. Az alakuláskor alelnökké Törs Kálmánt választották meg, titkárrá pedig Visi Imrét, majd 1884-ben ő is alelnök lett. 1889-ben bekövetkezett halála után helyébe alelnöknek Hegedüs Sándort választották meg, a ki mint alelnök 1890 óta mai napig vezeti az intézet ügyeit. Törs Kálmán 1892-ben követte a sirba Visi Imrét. Haláláig lankadatlan buzgósággal gondozta a nyugdíjintézetet. Az elhunytával megüresedett alelnöki székből dr. Heltai Ferenc lett utódja.

Mikor Visi Imrét alelnökké választották meg, titkárrá az igazgatóság dr. Neményi Ambrust tette, a ki ez állásban két évig működött. Utána dr. Heltai Ferenc lett titkár s hat esztendeig

szerkesztőségeinek kiküldöttéiből áll, öt tagját pedig az intézet közgyűlése választja. Minden alapító tag, a ki legalább is négyezer koronás vagy ennél nagyobb alapítványt tett, tagjává lesz az igazgatóságnak. Minden oly szerkesztőség, melynek legalább öt munkatársa tagja az intézetnek, egy taggal, a melynek legalább tíz munkatársa intézeti tag, két taggal vesz részt az igazgatóság munkájában. A felügyelő bizottság tagjait a közgyűlés választja.

Ily módon a folyó évi közgyűlés óta a következőkből áll a vezetőség:

Elnökség:

Dr. Falk Miksa, a nyugdíjintézetnek alapítása óta elnöke, a magyar újságírók egyik neστήra, a

Csajthay Ferenc.

Deutsch Antal.

Keszler József.

Márkus Miksa.

Sipos Ignác.

Szokolay Kornél.

Timár Szaniszló.

Veigelsberg Leo.

Vési József.

Cziky Lajos.

Gelléri Mór.

Schiller Zsigmond.

Sturm Albert.

Szatmári Mór.

György Aladár.

Fái Béla.

Kenedi Géza.

Lendvai Sándor.

Peisner Ignác.

Szóts Pál.

Schermann Adolf.

Löw Sámuel.

Bein Károly.

Sonnenfeld Gyula.

A MAGYARORSZÁGI HIRLAPÍRÓK NYUGDÍJINTÉZETÉNEK VEZETŐI ÉS TISZTIKÁRA.

a különben is szép Alkotmány-utczának. A házban van az intézet hivatalos helyisége. Egyéb része bérház, mely a kiadások levonása után mintegy huszonnyolcz ezer korona tiszta jövedelmet ad az intézetnek.

Az elmúlt közgyűlésen jubiláris esztendő kezeléséről adott számot az igazgatóság, mint-hogy, mint említettük, az 1901. év derekán kezdődött voltaképpen az intézet nyugdíjazó tevékenysége, a mikor a fennállás huszadik esztendeje teljessé vált.

A tagok száma e húsz év alatt megkétszereződött. Száznegyvenöt hírlapíró tartozott 1901 elején az intézet kötelékébe. Ezek közül húsz nyugdíjat és járadékot élvez. Hét özvegy és öt elhunyt tagnak kilencz gyermeke kap özvegyi nyugdíjat és árva-nevelési járulékot.

Hogy az intézet ezeket a terheket fedezni képes, azt azoknak köszönheti, a kik a létesítését lehetővé tették, a csüggedőket buzdították, és azoknak, a kik az intézetet húsz éven át vezették.

töltötte be ezt a tisztséget; midőn 1893-ban a közgyűlés alelnökké választotta, helyébe dr. Molnár Antal lépett, a ki 1901 tavaszáig volt az intézet titkára. Az ő lemondása után Fekete Ignác, a most is működő titkár vette át az ügyek vezetését.

Itt említjük meg, hogy Jókai Mór az alapítástól kezdve rendes és írói jubileuma óta tiszteleti tagja az intézetnek, melynek kivül még egy tiszteleti tagja van: dr. Wekerle Sándor.

A folyó évben megünneplelt húszéves fennállás és a nyugdíjazó tevékenység megkezdése szolgálat alkalmul arra, hogy foglalkozunk ezzel a jótékony és nemes czélokot szolgáló intézettel és bemutassuk vezetőségét.

Az intézet vezetősége az alapszabályok szerint az elnökségből, az igazgatóságból s a felügyelő bizottságból áll. Az elnökség tagjai az elnök, a két alelnök és a titkár, az igazgatóság egy része az alapító tagokból, illetőleg ezek képviselőiből, másik része az egyes hírlapok

«Pester Lloyd»-nak 35 év óta szerkesztője. Született Pesten 1828-ban.

Hegedüs Sándor, alelnök, volt kereskedelemügyi miniszter, ki a hírlapirodalomban évtizedeken át működött mint publicista. Született Kolozsvárott 1847-ben.

Dr. Heltai Ferenc, alelnök, 1882 óta működik mint közgazdasági író, előbb az «Ellenőr», később a «Nemzet» munkatársa és a «Vasuti és Közlekedési Közlöny» szerkesztője volt. Született Szentesen 1861-ben.

Dr. Fekete Ignác, titkár és ügyész, közgazdasági író, az «Ellenőr», később a «Nemzet» munkatársa, ez utóbbinak éveken át segédszerkesztője és vezércikk-írója. Az 1901. év óta viszi a nyugdíjintézet titkári tiszteit. Született Nagy-Kállóban 1858-ban.

Igazgatósági tagok:

a) az alapítók-részeről:

Bródy Zsigmond, főrendiházi tag, a «Nemes Pester Journal» főszerkesztője és kiadótulajdonosa, ki szülőlközdő hírlapírók segélyezésére 40,000 koronás alapítványt tett az intézetnek és saját előbb tett

A SZILICZEI BARLANG BEJÁRATA.

négyezer koronás alapítványának képviselője az igazgatóságban. Született Miskolcon 1840-ben.

Falk Zsigmond lovag, a Pesti könyvnyomda részvénytársaság vezérigazgatója. Az 1885-iki kiállítás kiállítóinak alapítványát képviseli az igazgatóságban. Született Pesten 1831-ben.

Zalai Fenyvessy Adolf, az «Athenaeum» irodalmi és nyomdai részvénytársaság képviselője. Az országgyűlési gyorsiroda főnöke. Közgazdasági író, ki sok ideig volt a «Pesti Napló» dolgozója. Született 1837-ben Zala-Egerezegen.

Fuchs Lajos, a Magyar-Francia Biztosító Társaság vezérigazgatója, ki a nyugdíjintézet igazgatóságában a társulat részéről foglal helyet. A hetvenes években maga is foglalkozott hírlapírással. Született Pesten 1840-ben.

Maróthi Füst László, budapesti nagykereskedő, az édes anyja, özv. maróthi Füst-Jakabné úrnő által tett alapítvány képviselője. Született Pesten 1867-ben.

Gajári Ödön, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank képviselője. Sok éven át a «Nemzet» szerkesztője volt; jelenleg a New-York biztosító-intézet magyarországi igazgatója. Született Komáromban 1852-ben.

Gelléri Szabó János, volt kincstári jogügyi igazgató, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár képviselője, ki egy időben a közigazdasági irodalom terén is működött.

Haraszti Jellinek Henrik, a magyar kereskedelmi csarnok elnöke, a Budapesti Közüti Vaspálya Társaságának húsz év óta igazgatója, e társaság alapítványának képviselője. Született Pesten 1853-ban.

Borosjenői Jeney Lajos, kir. tanácsos, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatója s az ez által tett alapítvány képviselője. Született Temesvárt 1854-ben.

Lung György, székesfővárosi tanácsos, a főváros által tett 86.000 korona értékű intézeti ház-telekből álló alapítvány képviselője.

Dr. Neményi Ambrus, országgyűlési képviselő, politikai és közigazdasági író, ki a nyugdíjintézetnek több éven át titkárja volt, a nyugdíjintézet igazgatóságában özv. Hatrany-Deutsch Bernátné úrnőt képviseli. Született Pécelen 1852-ben.

Dr. Országh Sándor, az Egyesült Budapesti Fő-

városi Takarékpénztár alapítványának képviselője. Nyugalmozott miniszteri tanácsos. Született Budán 1836-ban.

Póór Jakab, a Trieszti Általános Biztosító Társaság igazgatója, ezen társaság alapítványának képviselője a nyugdíjintézet igazgatóságában. Született Dettán 1861-ben.

Révai Mór, országgyűlési képviselő, a Révai Testvérek cég alapítványának képviselője. Született Eperjesen 1860-ban.

Dr. Schreyer Jakab ügyvéd, jogtudományi szakíró, a Magyar Kereskedelmi Csarnok titkára, saját alapítványának képviselője. Született Ugrán 1847-ben.

b) Az egyes hírlapok részéről:

Dr. Alexander Bernát, a «Budapesti Hírlap» részéről; egyetemi tanár, filozófiai és esztetikai író. Született Pesten 1850-ben.

Dr. Bródy Lajos, a «Neues Pester Journal» részéről; e lapnak felelős szerkesztője. Született Budapestben 1856-ban.

Csajthy Ferencz, a «Budapesti Hírlap» részéről; e lapnak felelős szerkesztője; 1881 óta újságíró. Született Zirczen 1862-ben.

Deutsch Antal, a «Pester Lloyd» részéről; e lap közigazdasági részének szerkesztője. Született Pesten 1848-ban.

Keszler József, a «Magyar Nemzet» részéről; tanár, esztetikai író és kritikus, az egyetemi tanárképző intézetben a francia nyelv tanára. Született Pástón 1846-ban.

Márkus Miksa, a «Magyar Hírlap» részéről; e lapnak felelős szerkesztője. Született Pesten 1868-ban.

Sipos Ignác, a «Neues Pester Journal» részéről; e szerkesztőségnek régi tagja. Született Pesten 1856-ban.

Szokolay Kornél, a «Magyar Nemzet» részéről; a lap külpolitikai vezércikk-írója. Született Pesten 1856-ban.

Timár Szaniszló, az «Egyetértés» részéről; e lap tárczarovatának szerkesztője. Született Baján 1859-ben.

Veigelsberg Leo, a «Pester Lloyd» részéről; e lapnak helyettes szerkesztője és vezércikk-írója. Született Nagy-Boldogasszonyban 1846-ban.

Vézi József, a «Budapesti Napló» részéről; e lap főszerkesztője, a Budapesti Újságírók Egyesületének elnöke. Született Aradon 1858-ban.

c) A közgyűlés által választott tagok:

Cziklay Lajos, a Budapesti Újságírók Egyesületének alelnöke s ez egyesület segítő-alapjának ügyvezető alelnöke, a kath. írók és hírlapírók országos Pázmány-egyesületének alelnöke, a «Magyar Állam» segéd-szerkesztője, az «Egyházi Műipar» szerkesztője. Született Szegeden 1852-ben.

Gelléri Mór, kir. tanácsos, az Országos Iparegyesület igazgatója, az «Otthon» írók és hírlapírók körének igazgató-gazdája, közigazdasági író, a «Magyar Ipar» szerkesztője. Született Apátfalván 1854-ben.

Dr. Schiller Zsigmond, a «Pester Lloyd» segéd-szerkesztője. Született Ó-Gyallán 1847-ben.

Sturm Albert, a «Budapesti Tudósító» igazgató-szerkesztője. Született Liptó-Szent-Miklóson 1851-ben.

Szatmári Mór, országgyűlési képviselő, az «Egyetértés» főmunkatársa és vezércikk-írója, a Budapesti Újságírók Egyesületének főtárcsája. Született Józsefházán 1858-ban.

A felügyelő-bizottság tagjai.

György Aladár, pedagógiai író, régi újságíró, a «Vasárnapi Ujság»-nak több mint két évtized óta rendes munkatársa. Született Huszton 1844-ben.

Füzi Béla, a Nemzeti Színház drámabíráló bizottságának titkára, a «Budapesti Napló» dolgozója. Született Nagy-Várádon 1853-ban.

Kenedi Géza, a «Pesti Hírlap» volt felelős szerkesztője, jelenleg a «Magyar Nemzet» főmunkatársa. Született Padén 1853-ban.

Lendvai Sándor, a «Pénzügyi Hírlap» szerkesztője. Született Ungváron 1857-ben.

Peisner Ignác, a «Neues Pester Journal» régi munkatársa.

Szöts Pál, orsz. képviselő, a «Magyar Nemzet» főmunkatársa. Született Alvinczen 1863-ban.

Az intézet szakértői:

Dr. Schermann Adolf, Budapest székesfővárosi tisztí főorvosa, az intézet orvosa. Született Tétényben 1842-ben.

Dr. Löw Sámuel, a Balneologiai Egyesület főtárcsája s a közegészségügyi tanács tagja, az intézet orvosa.

Bein Károly, a matematika tanára s az Első Magyar Általános Biztosító Társaság matematika-kusa, az intézet matematikai tanácsosa.

Sonnenfeld Gyula, az intézet főkönyvelője, a ki az intézetnél e minőségben már tíz év óta működik.

KÉPEK AZ AGGTELEKI BARLANGBÓL.

Julius 6-án volt száz éve, hogy hazánk egyik legnagyobb természeti nevezetességét, az aggteleki barlangot a nagyközönség számára először megnyitották, mely évforduló alkalmából bemutatunk néhány felvételt a csodálatra méltó barlang belsejéből.

Az aggteleki barlang nagyságra nézve második az egész világon s mindjárt az amerikai Mammuth-barlang után következik; főága 5.797 méteres, mellékágainak hossza pedig 2.683 méter. Ámbár — mint a különféle leletek kétségtelemnél teszik, — már a kőkorszaki ember is ismerte a barlangot, mindazonáltal először csak Heisz Keresztély megyei főmérnök mérte fel 1801-ben, ünnepléses megnyitása pedig a következő év július 6-ikán történt meg.

A barlang két részből áll: az ó és az új-ágból ez utóbbit 1831-ben Wass Imre főmérnök kutatta ki, de végét, illetőleg folytatását az új ágnak csak 1890 márczius 15-én törtette ki Münnich Kálmán bányatanácsos. Hogy ez milyen fáradságos munka volt, mutatja az, hogy a föld mélyéből 332 lépcső vezet ki a szabadba, s a barlangból már az abanj-tornamegyei Józsa-fő községnél jutunk ki.

Jelenleg a Keleti Kárpát-egylet gondozza a barlangot s különösen a buzgó elnök, Siegmeth Károly debreczeni vasuti főfelügyelő nagy kitartással működik rajta, hogy folytonosan járható legyen. Mert a tavaszi áradások, az Acheron és Styx patak kiöntései néha az összes barlangi hidakat és karfákat elviszik.

A barlang régi bejáratánál, mely egy negyed-óránnyira van Aggtelektől, harmincz kényelmes lépcső vezet le az úgynevezett Pítvarba. Ebből

KIRÁNDULÓ TÁRSASÁG ERÉDJÉ AZ AGGTELEKI BARLANG NAGY TERMÉBEN.

nyílik a Denevér-barlang, mely elnevezését a hetvenes évekig ott tartózkodott nagy mennyiségű denevérektől nyerte. A nagy templom tulsó végében áll a nagy oltár s benne a szósék, mindkettőt bámulatos cseppkönyvűlányok alkotják. Innen lefelé haladva jutunk a cseppkő-képződményekben gazdag kis templomba, melyben láthatjuk a Szűz Mária szobrát, jobbján tartva a gyermek Jézuskát s mellette a kovács fűvő-ját. A kis templomból több lépcsőn lehaladva érjük a Styx folyót, melynek partján a barlang paradicsom részének előcsarnokába jutunk. Itt van a gróf Széchenyi István emlékének szentelt külön álló oszlop, a barlang egyik legnagyobb-szerű oszlopa. Ettől felkörben áll az aradi 13 vértanú oszlopa s egy szögletben a Káin bunkósbotja.

Visszatérve a Styx partján, az első nagy hidon áthaladva következik a Nádor oszlopa, mely József nádornak az 1806-dik évi látogatásáért örökíti meg. Elhaladva számos csodálatos képződmény mellett, eljutunk a nagyterembe, mely nagyobb kiránduló-társaságoknak gyakran tánctermül is szolgál. Itt a visszhang oly nagy, hogy egyes hangszerek hangjaiban egész zenekart vélünk hallani s a legkisebb löfgyver hangja vetekedik egy egész ütőgályá dőrejevel.

A nagyteremből Mária hegyére érünk, melyről lefelé haladva 95 méter mélységbe jutunk és itt kezdődnek az új-ág remek cseppkő-képződményei. Lefelé haladva egy szerpentin-úton a legbámulatosabb látvány tárul elénk, a magnézium fényénél tündöklő Niagara vízesésben; de nem kevésbé ragadja meg figyelmünket a feneketlennek látszó Dante pokla, melynek alján érjük el a Reményi-termet, hol az 1861. évben eljárt az a nagy hegedűművész az ő «repülő feeském»-jét.

A barlang kikutatott végében, egy óriási magasságú fülkében, melyhez száz lépcső vezet fel, találjuk a 20 méter magas s nyolcz méter átmérőjű sugár tetőben végződő «Csillagvizsgáló tornyot», mely nagyszerűségével, mint egyik képművészi látható, mindenkit ámulatba ejt.

Megemlítsere méltó, hogy a barlangban a megnevezett képződményeken kívül még 253 névvel bíró tárgy van, a mit a fővezető Kompektor Jóska magyaráz apróra, ki a sok naponta földalatti járástól halálsárga és ó-palócós

dialektusával, midőn a czifra mithologiai nevek keresztelt nevezetességeket bemutogatja, folytonos derűltségben tartja a társaságot.

A másik képünk a bájos Tempe völgyét mutatja be, melynek boltozatáról különféle alakú, gyönyörűen áttetsző s hatalmas méretű cseppkőek csüggnek alá, a talajról felfelé pedig vékony oszlopokhoz, vagy óriási növényzárakhoz hasonló képződmények meredeznek. Nemkülönböztetve megkapó a Szent László szobra különös alakú óriási cseppkő, mely némileg csakugyan emberi alakhoz hasonlít, melyre a boltozatról tömördek cseppkő borít, mint valami őserdőnek kővé vált lombjai. Egyik hatalmas cseppkő-képződmény Wass Imre emlékoszlopa nevével viseli, a ki mint megyei főmérnök először kutatta ki a barlang út ágát.

Egyik képünk a sziliczei és aggteleki barlang-kutató társaság kirándulását mutatja be, melyet rajzolónk vett fel abban a helyzetben, midőn négy kilométer út után a társaság a barlang nagytermében lévő asztaloknál lakomához ül, és a társasággal lévő Komoróczy Miklós rosnai főgimnáziumi tanár ékes palóc beszéddel felköszönti a barlang negyven éves hűség gondozóját, Gömörmege Dani bácsiját, Baksay Dániel református lelkészét.

Egyszersmind Gömörmege másik földalatti nevezetességéről, a sziliczei jégbarlangról is bemutatunk ezúttal egy képet; e barlang tágas csarnokból áll, melyet egy szikla-tuskó oszt kétféle. Oldalfalait és fenekét szebbnél-szebb jégképződmények borítják, különösen a bejáratnál, mely festői szépségű, hol mintegy harmincz jégbe vágott lépcsőn kell lebecsátkozni. Maga a barlang Gombaszög vasuti állomástól másfélóránnyira fekszik a hasonló nevű falu fenekén. Tudományosan évtizedek óta egy községi bencéz tanár figyeli meg a jégbarlang képződményeit, mely jóval kisebb, mint a dobsinai jégbarlang. Markó Miklós.

EGYVELEG.

* Olcsó haszonbér. Salisbury, a most visszalépő angol miniszterelnök családja ezelőtt 250 évvel a londoni Charing Cross utca helyén ötszáz évre öt hold nagyságú területet bérelt ki, még pedig évenként 10 shillingert (hét korona).

A család a szerződés értelmében ma is ezen összeget fizeti, holott a mostani árakhoz képest körülbelől ugyanannyi milliót kellene fizetnie.

* Egy labdarúgó verseny alkalmával, melyet közelebb Londonban tartottak, nem kevesebb mint 10 ezer hamisított belépti jegyet adtak el, még pedig rendes árakon. A jegyárulók a rendőrség szeme láttára árulták a jegyeket s azért nem keltettek feltűnést, mivel a pénztárnaknál életveszélyes telongság volt.

* A legrégebbi uralkodó család a japáni, melynek eredetét 2600 éven át megszakítás nélkül ki lehet mutatni.

* Ecuador dél-amerikai köztársaság területén husz tűzhányó hegy van. Ezek közt három folyton működésben van, tizenkettő teljesen kialudt, öt pedig csak bizonytalan időben mozdul meg.

* A kalkuttai egyetemen évenként egyre-másra tízezer tanuló vizsgázik. Ezek kétharmada ben-született, míg a többiek angol hivatalnokok és kereskedők gyermekei.

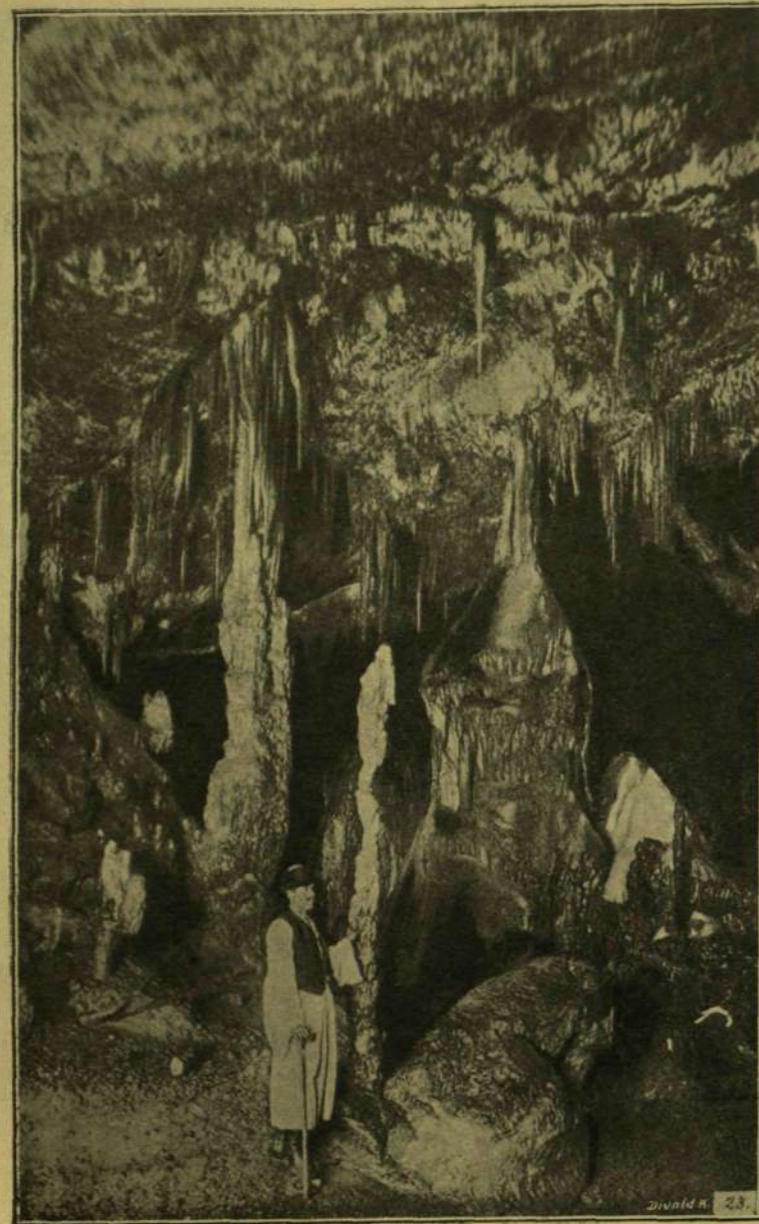
* Drága fogak. A szent-pétervári opera egyik kiváló tagja, Sarkisson kisasszony ezelőtt négy hónappal a transzkaukázusi vasuton utazva, egy kisiklás alkalmával öt fogát vesztette. Kárpótlás fejében Sarkisson kisasszony 240 ezer koronát követelt a vasuti társaságtól, a mit neki a törvényszék meg is ítél.

* A japáni népiszkolákban a gyermekeket a jobb és bal kézzel való írást tanítják. Ezen rendszer behozatalát a francia közoktatási miniszter is tervezi.

* Bretagne némely részeiben különös szokás divik. Ugyanis bizonyos ünnepek alkalmával az eladó leányok fehér vagy sárga selyemszalagokkal szegélyezett piros szoknyát viselnek. A szegélyek számából a hozomány mennyiségét meg lehet tudni. Egy fehér szegély évi 100 frank, a sárga szegély pedig évi 1000 frank jövedelmet jelent.

* Dohányzás a különböző népeknél. Polynesiában, Kínában, Japánban és Siámban mindenki dohányzik. Burma-ban az anya szájából kiveszi a szivart és a cecesemő szájába tömi, a ki aztán a tőle kitelhető erővel vídjáman szopja. A kafferek a szivar égő végét dugják szájukba és oly ügyesen dohánnyoznak, hogy nyelvük soha sem sérül meg.

* Az Egyesült Államokban minden millió lakosra hatvanöt színház esik, míg Angliában egy millió lakosra alig hat színház jut. Megjegyzendő, hogy az amerikai színházak anyagilag általában jól állnak, de egyik-másik a tűzvész által feltűntő gyakran elpusztul.

SZENT LÁSZLÓ SZOBRA.

WASS FŐMÉRŐK EMLÉKOSZLOPA.

TEMPE VÖLGYE.

A OSILLAGVIZSGÁLÓ TORONY.

KÉPEK AZ AGGTELEKI BARLANGBÓL. — Divald fényképei után.

SCHLAUCH BIBORNIK TEMETÉSE.

Az elhunyt egyházejedelem végakaratahoz képest földi maradványait Temesvárott helyezték örök nyugalomra, hol még régebben kápolnát építtetett a belvárosi temetőben, melynek sírboltjában atya porai is nyugszanak. Nagy-Várád városa, melynek iskoláit, művelődési érdekeit hathatósan előmozdította s a város szépítésére is sokat áldozott, rendkívüli közgyűlésen igtatta jegyzőkönyvbe Schlauch emlékeztét. A király, a pápa, a kormány tagjai, a püspökök, a tud. akadémia, számos testület táviratban fejezték ki részvétőket a nagyváradi káptalannál. A beszterlés július 14-ikén reggel kilencz órakor kezdődött. Az egyházi szertartást Császka György kalocsei érsek végezte. Jelen voltak gróf Majláth gyulafehérvári, Meszlényi szatmári püspök, Belopotoczký, a hadsereg tábori püspöke, Fraknói Vilmos püspök,

mire a gyászmenet az összes harangok zúgása között elindult a székesegyház felé. Az utcán, a merre a menet haladt, fekete zászlók lengtek. A menet kilencz órakor ért a székesegyházba. Tíz órakor Radnay Farkas nagyváradi főszentelt püspök gyászmisét mondott, majd Németh püspök végezte a gyászszertartást.

Jelen voltak az összes katonai és polgári hatóságok. Délfelé járt az idő, mire a gyászmenet az egész csanádi papsággal megindult a temető felé, a hol az elhunyt biborost mauzoleumában atya mellett helyezték örök nyugalomra.

EGY HÍRES VELENCEI MŰEMLEK PUSZTULÁSA.

A régi Velence egyik ősi műemléke, a Márktérről messze kimagasló harangtorony, az úgynevezett Campanile e hó 14-én délelőtt össze-

nyarodó sikátorában — nem léposózet — pedig ezrek és ezrek mentek már föl, hogy a felséges kilátásban gyönyörködjenek.

Nem bizonyos az építésének ideje, mert szakadozottan épült, különböző időkben. A Márktemplom kiegészítésére emelték harangtoronynak, mert a régi olasz bazilikáknak toronyuk nincs, hanem a harangtoronyokat melléjük állították. A pizai görbe torony is ilyen. Idők múltán a toronyt magasabbra és magasabbra emelték, hogy a Velencehez, a tenger királynéjához érkező hajókat megvigyázhassák. A velencei cicerónék azt is beszélni szokták róla, hogy mikor nagy Napoleon elfoglalta Velenczét, lóháton ment föl a torony belsejében a harangszobába, de ez csak mese beszéd.

A velencei harangtorony alapját 888-ban, a mikor Pietro Tribuno volt a doge, vetették meg, s nagyon lassan dolgoztak rajta, mert a tenger vizétől ázott talajon nagy nehézségekkel küzdött az építő.

SCHLAUCH LŐRINCZ BIBORNIK TEMETÉSE TEMESVÁROTT. — A papág a temetés után eltávozik a mauzoleumból.

Kosak fényképe után.

Kohl Medárd püspök. A király képviseletében gróf Apponyi Lajos udvarnagy jelent meg; a kormány részéről Plósz Sándor igazságügyi miniszter s Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkár; a vörös-kereszt egyesület részéről gróf Csekonicz Endre. A szatmári egyházmegye, a nagyváradi görög kath. egyházmegye, Bihar-megye, Nagy-Várád hatósága mind küldöttséggel képviseltették magukat. A sok előkelőség, a nagy tömeg, mely a palota és székesegyház közti tért ellepte, rendkívül fényessé tette a halottas szertartást. A koporsót, mely az elhunyt kívánságához képest virágokkal volt behintve, — a palotából a templomba vitték s a mise után nagy gyászpompával a közel levő vasúthoz szállították. A küldöttségek nagy része Temesvárra is elutazott, a végtisztességre.

Temesvárott július 15-én reggel 8 órakor a pályaudvaron Geml József polgármester-helyettes és Bandl Rezső főkapitány a város nevében átvették a holttestet. A pályaudvaron ezrekre menő néptömeg gyűlt össze, többek között Uj-Arad, Gyarmata, Nagy-Szent-Miklós községek sváb küldöttségei. A koporsót az elsőosztályú váróterembe vitték, a hol Németh József felszentelt püspök a káptalan élén átvette. Nyolczolvas gyászkoosira tették a koporsót,

omlott s lezuhantában összezúzta a királyi palota — Palazzo Reale — sarkát is, a könyvtár termét és a torony tövében volt ritka szép csarnokot, a loggettát. Nemesak Olaszországra hatott fájdalmasan a Campanile összedölése, hanem az egész mivel világon sajnálatot keltett a sokak által látásból, vagy legalább hírből ismert ódon műemlék pusztulása.

A nagy, 96 méteres négyszögletű tornyot egyáltalán nem lehetett szépek mondani, se formájánál, se kopott és disz nélküli voltánál fogva. Vörös téglából épült négyszögletű alakban, a sarkoknál apró ablakkal, melyek a torony belsejében a főljárashoz világítottak. Felső részén szép volt a négy ablak, színes márvánnyal elválasztva és környezve. Itt álltak a harangok. Aztán még vagy 20 méter magasságban folytatódott a torony, s legfelül hegyes ércfedélben végződött, a fedél hegyén pedig fából készült aranyozott angyal állott. Ős idők óta a torony ily formában volt tanúja Velence dicsőségének, hatalmának és mindezek elmulásának. Egybeolvadt Velence képével; a Szent-Márk-teret elképzelni sem lehetett a torony nélkül. Az utas, a ki hajón közelített, legelőször a Campanile tornyát látta meg Velenceből. Belsejének kényelmesen ka-

Harmadfél száz év múlva emlegetik, hogy a harangok czelláját elkészítették, de csak 1178-ról jegyzik föl, hogy befejezték. A tornyot 1400-ban tűzvész rongálta el. A tizenötödik század vége felé a villám becsapott a régi harang-czellába s összetörte. Bon Bartolomeus építőmestert bízták meg a felső pavillon újra építésével. Bon isztriai kövekből építette a torony elpusztult részét s 1511-ben a torony ismét épen állott. Hat évvel később, 1517-ben fából faragott s aranyozott bronzal bevont angyalt tettek a csúcsára. A torony így állott, a mikor összeomlott.

A most szintén elpusztult loggettát, ezt a bronzművekkel gazdagon díszített márványcsarnokot Sansovino Jacopo, a híres műépítész és szobrász emelte 1540-ben. Eredetileg a patriczusok találkozó helye volt, 1569-ben a nagy tanács üléseit ellenőrző prokurator palotaörségét helyezték el benne. A renaissance építészeti nemes és pompás remekműve volt. A márványerkély nagyszerű bronzajtáját, figuráit és czimereit Gai Antonio öntötte 1750-ben. Széleit korinthusi márványoszlopok tartották. Az épület alsó folyosóján Minerva, Apollo és Mercur ércszobrai állottak, felül márványdomborművek ékeskedtek.

A királyi palota (egykor Libreria) sarka, a melyet a Campanile beomlása szintén összetört, 1584-ben épült és Scamozzi mester munkája volt. Elpusztult itt Tintoretto-nak Szent Márk egy hajótörött szaracént ment meg, című nagy képe és Paolo Vero-

A koronázó bevitela a sárbólba

nese három kerekéd képe, a melyek a 'Becsületnek', a 'Mathematikának' és a 'Zénének' allegorikus képei. A könyvtár-teremben lévő apróbb márványszobrocskák legjobbján szintén elpusztult.

A torony ily váratlanul gyorsan bekövetkezett pusztulása mindenkit meglepett.

Julius 13-ikán már oly aggasztó jelenségek mutatkoztak, hogy a tornyot köröskörül elzárták, a közönséget nem eresztették közelébe; a toronyt is kiköltöztették. Másnap, 14-ikén reggel a tér ismét meglevenült, de a torony környéke kötéllal most is el volt zárva. Kőművesek, építésszek vizsgálták az óriás tornyot, s oly veszedelmes repedéseket találtak, hogy a munkásokkal együtt gyorsan eltávolították. Tizedfél órakor a torony nagy robajjal összeomlott és egy halom törmelék maradt a helyén.

Az olaszok nemzeti szerencsétlenségnek tartják a Campanile pusztulását. A külföldről a fejedelmek, udvarok, kiválóságok, híres tudósok és művészek részvénytáviratokat táviratoztak az olasz kormányoknak, Velence hatóságának, mintha valami híres halottól volna szó. *Nasi* közoktatásügyi miniszter rögtön Velencébe utazott. Velence hatóságán még a szerencsétlenség napján rendkívüli gyűlést hívott össze, s a gyűlés azonnal megindult. Az első két nap alatt egy millió líránál több gyűlt már össze.

A törmelékeket apró darabonként szedik össze, hogy megmentsék, a mit a faragott és szobrászi művekből lehet. A loggetta s a könyvtár-terem maradványainak megmentése a fő. A művészeti bizottság folyton jelen van a munkálatoknál. A zeti ezrével lepik el a kíváncsiak. Különösen sok művész, festő és szobrász érdeklődik a munkálatok iránt. A loggetta ércpajuzát sértetlenül megtalálták, úgyisintén ráakadtak az oszlopok egyes töredékeire is. A beomlott torony törmelékjei közé került több nagyrészt festmény is, a mely a remek Libreria falait díszítette.

A romok eltakarítása eltart két hétig. Lanzezaroi, a romok eltakarításával megbízott mérnök azt állítja, hogy a Libreria éjszaki homlokzata, a mely a Doge-palotával szemben fekszik, a rázkódástól szintén megrepedt. Biztonság kedvéért elzárták a Szent Márk-templomot és a Doge-palotát megtekintését sem engedik meg.

A romokat szigorú felügyelet alatt takarítják, mert minden kis részt meg akarnak menteni, hogy az új toronynál felhasználhassák. Sok faragványt és szobrot megtaláltak. Az egyik harangot is sértetlenül kiemelték a romok közül. A szerencsétlenség helyét körül kerítették és folyton őrzik, mert a közönség behatolt a romok közé, hogy egy-egy darab törmelék emlékül elvihessen. Már valóságos üzlet támadt, törmelékeket árulnak jó pénzért. Minden köré és tégladarabra ráfognak, hogy a Campaniléből való. A hatóságokat egyre súlyosabban vádolják, hogy a már régebben előre sejtett szerencsétlenség megakadályozására semmit sem tettek.

Györgyi Kálmán, a magyar iparművészeti társulat titkára a torony összeomlásakor Velencében döött, elküldte lapunknak a romokról fölvevő fényképet, melyet mai számunkban közlünk, — a következő sorok kíséretében:

A szerencsétlenség előtti napon még bárki fölmehetett a Campanilére. Julius 13-ikán, vasárnap este még meg volt a szokásos tüzene a Szent-Márk-teremen és több ezer ember hallgatta. Magam a katasztrófa előtt 20 percczel ott álltam közvetlenül Sansovino loggiája előtt, mert a toronynak csak nyugati oldala előtt voltak mintegy 5—6 méter széles korlátok.

A 9 óra 50 perccor bekövetkezett bedőlés, mely után óriási ijedelem és zavar támadt. Mindenki futott. Elájultak többen, eltiportak sokat. Rémület töltötte be a csak másfél ölnyi széles utcákat.

Tizenegy óra után újabb ijedelem keletkezett. A bibliotheka mennyezetének egy része lezuhant. Újabb és szörnyű torlódások a szűk utcákban. A Márkus-téri boltokból is kifutottak az emberek, gazdátlanul hagyván az üzleteket, a melyeket csak a felindulás lecsillapodása után kezdtek bezárni. A piacot 1—2 centiméter fehér por fódte: a Campanile vakolata, a mely porrá mállott.

A lezuhant kővek a Szent-Márk templomnak alapzatát is megrongálták, mert odáig estek.

A repedés, mely az omlást előidézte, a járda fölött mintegy hét méternyi magasságban kezdődött, s onnan 25—30 méter magasra hatolt fel és 2—3 újjnyi széles volt. Szerencse, hogy az omlás nem egyszerre történt, mert csak így menekülhetett el a téren levő sok ember.

SCHLAUCH LŐRINCZ BIBORNOK TEMETÉSE TEMESVÁROTT. — Részlet a temetési menetből.

A MONTENEGRÓI FEJEDELMÍ NÁSZ.

Mióta Montenegro fejedelme 1900 deczemberében népe akaratából fölvetta a királyi fenség címet, a melyet még húsz évvel ezelőtt szerényen visszautasított s erről Vukovics külügyminiszter körlevelében értesítette Európa kabinetjeit, — azóta a kis Balkán-állam politikai fejlődésének minden új lépését bizonyos fontosság színében látják az események megfigyelői. Azonban még a legnagyobb aggodalmaskodás sem tulajdoníthat ily jelentőséget Mirko herceg házasságának a szép és gazdag Konstantinovic-örökösével. Tisztán családi ügy ez, mely nem ébreszt féltékenységet, nem kelt bizalmatlanságot egyetlen oldalról sem.

A montenegrói fejedelmi pár gyermekei közül Mirko herceg az első, a ki nem uralkodói családba házassodik. Legidősb leányai, Milica és Stana egy-egy orosz nagyherceghez mentek nőül, Helena pedig Viktor Emánuel olasz király neje lett.

Politikai tekintetben valóban első sorban Oroszországnak és Olaszországnak érdeke a cettinjei udvarral nem csak barátságos, de szoros rokonsági viszonyt is tartani fenn. Ebben a két irányban érdeklí tehát az európai közvéleményt is minden házassági összeköttetés, melynek szála Montenegrből indulnak ki. Hogy a jelen esetben e két szempont kívül esett a számításra, az kétségtelenül megnyugtató jelenség.

Az említett két ország közül Olaszország története messzebb szövődik bele Montenegro múltjába. Bármily hézagosak is a montenegrói régi dinasztikák krónikái, a zord hegyvidék marczona urai mindig szívesen vetették szeméiket az Adria túlsó partja felé, hogy egy-egy délszaki szépség sugaraiban melengessék fel a csaták viharában eldurvult szívüket.

A fekete Ivo, az első Czernojevics fia emlékét ma is őrzi a velencei aranykönyv, mint hős uralkodót, a ki kis országa határait kiterjesztette hódítás útján, a török ellen vívott harcokban vitézül forgatta kardját s mikor a szövetséges velenceiektől elhagyatva, övéitől elárulva, az albánoktól cserben hagyatva, veszte hitte magát, akkor lángba borította székvarosát, a hegyek közé menekült s ott föleskette embereit, hogy függetlenségüket utolsó esőp vérikig oltalmazni fogják, s a ki helyét elhagyja, azt fegyvereitől megfosztva, csúfosan dobják ki maguk közül. Nem is fordult elő négy évszázad alatt egyetlen egy eset sem, a melyben ezt a büntetést alkalmazni kellett volna.

Ivo a montenegróiak nemzeti hőse, ép úgy mint Barbarossa a németeké. Legendájok is hasonlít egymáshoz, mert Ivórol is azt hiszik népe utódi, hogy nem halt meg, csak alszik egy szöke vila karjai közt Obod vára egyik barlangjában, de valamikor majd fel fog ébredni,

AZ 5-İK GYALOGEZRED ZÁSZLÓ-SZENTELÉSI ÜNNEPELÉYE KOLOZSVÁROTT. — A szög-beverés.

hogy a tenger meghódítására vezesse harcosait.

Ugyancsak a velenceiek aranykönyvéből tudjuk, hogy Ivo fia egy Erizza nevű velencei lányt vett feleségül. Az ünnepély részletesen le van írva az idézett forrásban. Említik a szerb népdalok is, azzal az eltéréssel, hogy a menyasszonyt a Mocenigo-családból származottnak mondják.

Velencei lány volt a felesége az utolsó Czernojevicsnek, V. Györgynek is, s ő volt oka annak, hogy férje nem állhatott ellent a lagunák császárnak s otthagya vad hegyvidéki hazáját, lemondott az uralkodásról s maga helyett Babilas érseket állította országá elére, a kivel aztán megkezdődött a kis ország theokráciai alapon való kormányzása teljes három századon át, 1499-től fogva választott vladikával.

Ha fontolóra vesszük, hogy ez a rendszer juttatta Montenegrot a porta befolyása alá időközönként, mialatt többször ragyogott a félhold Cettinje ormain s hosszú időn át arra kárhöz-tartta, hogy nyomorúságos papucspénzt fizessen az anyaszultánának hűbér gyanánt, — akkor Montenegro sorsa végzetes alakulását egyenesen annak a szerencsétlen házassági politikának kell felrónunk, mely a mig támaszát és vérségi összeköttetéseit a fejlettebb nyugaton, különösen a kereskedelmi világhatalma tetőpontján álló Velencében kereste, — nem tudta egyúttal áthidalni azt az űrt, mely népe bárdolatlansága s a nyugati keresztény művelődés haladó iránya közt egyre mélyebb lett. Az olasz házasságok Montenegrobán nem teremték meg a kultura ama gyümölcseit, melyeket nálunk az Árpád-házi királyok alatt teremttek, midőn magukkal hozták a polgárosultság intézményeit, a tudomány, szorgalom, ipar és művészet serkentő példáit, hogy átültessek azokat egy harcias nép lelkébe s fogékonyvá tegyék a szelidebb erkölcsökre. Montenegrobán ezek az összeköttetések egész más eredményeket szültek: elidegenítették a fejedelmeket a nemzeti törekvésektől, kicsinyöl lenézést oltottak beléjük szegény, hátramaradt népok, s a természetből mostoha elbánásban részesült hazájuk iránt, melynek kopárságát semmi sem érzékíti meg oly költőileg, mint Delarrie találó és semmi sem jellemzi oly humorral, mint az a népmóda, a mely szerint, mikor Isten a teremést alkalmával a hegyeket osztotta szét a földön, Montenegroval felelt kilyukadt a szája s mind kiszóródta belőle a hegyek.

Három századon át tartó hierarchikus kormányzat után, mely alatt nem történt házassodás Montenegro trónján s az uralkodás oldaláról-oldalára szállt át, Nikita fejedelem s most unokája, Mirko herceg is szakitott azokkal a családi hagyományokkal, melyek idegen házasság jármát hozták az országra s ezzel sok vezetés csapás magyát hintették el. Meggondolt, okos politikával a montenegróiak dinasztiajuk leányivadékaikra bízzák annak a becsvágyuknak kielégítését, hogy Európa nagy történelmi uralkodói családjába keveredjenek el házasság útján, fiaik számára demokratikusabb házassági összeköttetésekkel érik be, melyek, ha kevesebb csillogást mutatnak is, de legalább bensőbbé, bizalmasabbá és melegebbé teszik a viszonyt a nép és a fejedelem között. A most uralkodó fejedelem, tudjuk, egy egyszerű katona, Vukotics Petár leányát vette nőül 1860 november 8-ikán, a ki az 1862-iki háborúban mint parancsnok vett részt s a legutolsó 77-iki orosz-török hadjárat alatt is helyettesítette Miklós fejedelmet a fővezényletben. Meghitebb viszonyt képzeli sem lehet, mint a milyen a tábori élet együttes fáradozása alatt a 35 éves fejedelem és a már akkor megöregedett, de még mindig hatalmas természetű, herculesi erjű após közt létezett. Személyes bátorságán kívül Nikita fejedelem aligha értette rántala apósa tanácsaira. Együtt étkeztek, együtt háltak tábori sátraikban s az ételrend egész idő alatt soha sem volt más, mint reggel kávé, délben rizsleves, egy darab hús s egy pohár víz. Az élelmiszert öszvérek vitték utánuk. Ennek az egyszerű családias viszonyoknak megfelelő a fejedelmi nő, Miléna külülete is, a ki királyi szépsége mellett a szív és lélek legnemesebb tulajdonságait egyesítette magában.

Van valami azonban, a mit Montenegro uralkodó családja egyenesen az olasz vér keveredésének köszönhet, s ez az irodalom és a művészet, a zene és a tudomány iránti lelkesezés. Már a Nikita fejedelem közvetlen elődjét, Danilót megelőző II. Péter vladika (1830—1851) illetett költeményeknek volt szerzője, mint erről különösen a zevi győzelemre írt magasztaló ódája tanusodik. A mi a jelenlegi fejedelmel illeti, költői működése sokkal ismeretesebb, semhogy bővebb ismertetésére volna szükség. Csak 1896-ban jelentek meg Cettinjében újabb versei, melyekből szintén a legiszább hazafias tűz lángol. Ezekből többet lefordították már idegen nyelvekre is, így olaszra Barbarick, francziára a fejedelem magántitkára, Szlavo Ramdanovics.

Azt azonban kevesebben tudják, hogy a fejedelmi pár gyermekei szenvedélyesen foglalkoznak művészettel. Cettinjében van egy szép emlékmű, melyet Daniló vladika tiszteletére 1896-ban maga a jelenlegi olasz királyné, akkor még montenegrói hercegnő tüntet fel ez, melyek belől azurkék és csillagos, kívül dűsan aranyozott mennyezetet tartanak, rajta görög keresztel és feliratos sarkofaggal.

Magá a mostani boldog vőlegény, Mirko herceg is nemcsak nagy zenekedvelő, hasonlóan Daniló bátyjához, de megpróbálkozott már néhány év előtt egy nagyobb operával is, melyet ismételtelen elő adtak.

ZÁSZLÓSZENTELÉS KOLOZSVÁROTT.

Kétszáz éve mult, hogy az 5-ik gyalogezred megalakult s ezen évforduló megünneplése alkalmával most az ezred új zászlót is kapott, melynek felszentelése július 9-ikén ment végbe Kolozsvárott.

Az ünnepély, melyen a katonaságon kívül a városi és megyei hatóságok is részt vettek, tábori misével kezdődött, mely után gróf Majláth püspök felszentelte a zászlót, mire a szögbeverés következett, melyről egy képet bemutattunk. Szegket vertek be Majláth püspök, *Probst* hadtestparancsnok, egyet Ó Felsőge nevében és egyet a maga nevében, *Perathoner* ezredes, *Mörk* altábornagy neje, továbbá a magyar Vörös-Kereszt-Egylet képviselője, valamennyi jelen volt tábornok, tiszt és tiszteltes, aztán Nagy őrmester, a ki 1866-ban dereka köré csavarva mentette meg sűrű golyózáporban a régi zászlót, — végül minden századból hat-hat ember.

Ezután átadták az új zászlót az öreg Nagy őrmester zászlótartónak, a ki azzal a csapatok élére állt, mire *Perathoner* ezredes buzdító beszédet intézett a katonákhoz.

Délben diszebedet tartottak, a melyen a polgári vendégek is részt vettek. Az őrmesterek, valamint a kifizetett hadiak részére az ezred gazdag lakomát rendezett a laktanyában. A legénység délután mulatságot tartott, szintén a laktanyában. Este a Fellegvárban fényes táncmulatság fejezte be az ünnepet.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Versköteteket. Brassóban *'Szivből szívhez'* címűmel jelent meg *Rozsondai* Károly verses könyve. A könyv szerzője falun élő ember s mint ilyen, nagyon szereti a természetet. Innen a hajlandósága a leírásokra, melyekben nem egyszer megérik a közvetlen szemlélet friss zamatja. Csakhogy nagyon is részleteket rajzol, melyeket képzelete nem mindig

A Campanile az összeomlás előtt.

A SZENT MÁRK-TÉR ÉS KÖRNYÉKE VELENCÉBEN.

tud egységes képpé összeforrasztani. Színeit az erdélyi vadregényes vidékek adják s talán e környezetből magyarázhatók romantikus hajlamai. Verseiben elsősorban sok jó gondolatot találunk, egybekeveredve lapos közhelyekkel, dagályos szólamokkal. Meglátszik rajta az eredetiségre való törekvés, de hiányos ízlés és fogatékony alakító erő veti. Példa erre mindjárt a kötet első darabja, az «A zombori vár regéje» című hosszabb, történelmi háttérű költői elbeszélés, a melyben, néhány jó részlet mellett, prózai, nehézkes az elbeszélés hangja s elnagyolt, sokszor homályos a szerkezet. Hazafias ódaszerű versei is ugyanilyen hibákban szenvednek, pedig nem egyszer meg tudja győzni az olvasót lelkesedése őszinteségéről. A tiszta lyra műfajaihoz tartozó verseiben gyakran erős érzés nyilvánul, melyet a nyelv erőteljessége is támogat, de egészen sikerült verset alig talál a könyvben az alakító erő fogyatékosai miatt. Mutatványul a következő verset közöljük:

Dal egy menyasszonyi fától.

Ketten himeztük, édes feleségem,
Én rajzoltam a virágot reája,
Te meg kivartad... Hányszor megbogzódott
Az édes emlékezet selyemszála.

Ha megbotlott a kis ezüst-tű benne
S piros virágok fakadtak nyomába,
Hogy ne sajogjon, megcsókoltam újjad,
S be is gyógyult az esküvő napjára.

Napsugár, harmat volt bőven szemünkbe...
Míg odakünn hópelyhek szállingóztak,
Szívünket megcsapta a jászmin-illat,
Lelkünk dalolt: a földmélénk szóltak...

Oltárterítő volt a mig viseltem,
Ajándékozok oltárterítőnek,
Vagy vágjuk ketté; egyik fele néked,
A másik nekem jó lesz — szemfedőnek,

Ij. Issekutz Gergely. Kolozsvárt, «Hővirágok»
cíművel adott ki egy kötet verset. Fialat ember
próbálkozásai, a fiatalság sok hiányosságával s egy
pár kedves tulajdonságával. Könnyű, műlő érzék-
esztétikák vannak a versekben megénekelve, legnagyobb
részt szerelmi vágyakozás, bánat és öröm váltako-
zásai, a szülőföld utáni sóhajok, egyszer-kétszer a
fiú érzés hangjai. Mondani valójára kevés van a szer-
zőnek s ez a kevés is sokszor ellaposodik a stílus s
a külső forma kezdetleges ingadozásában. Némelyik

dalából árad ki egy kis hangulat, néha a dallamos-
ság iránt is mutat egy kis érzéket, ha azonban
elmélkedni akar, rendszerint semmitmondóvá vá-
lik. Sokat kell még tanulnia, érzésének mélyülnie,
gondolkozásának érnie, hogy több sikerrel léphes-
sen a nagyközönség elé. A kötetből mutatványul
a következő kis verset közöljük:

Mesélő ajkad...

Mesélő ajkad mért oly hallgatag ma?
Miért a hervadt rózsák kebleden?
Tavasznylásról, bimbófakadással
Mesélj-mesélj, mint régentén nekem.

Szívemben újra ébred majd reményem,
Hiszen te még a régi lányka vagy...
Kivel gyakran csevegtem el vidáman
A hajladozó árnyas fák alatt.

Azért, hogy tél van, fagyos a vidékünk,
Szívünkben még a nyár melege ég;
Bohókás kedvvel, jászadós szavakkal
Sugározd be a szerelem egét.

Regélj nekem a régen mult időkből.
És nézlek addig, szótlán, álmodón...
S tavasz nyílását, szerelmünk regéjét
Szemecskéidből vissza álmodom.

A magyar törvényhatóságok jogszabályainak gyűjteménye. Összegyűjtötték s jegyzetekkel ellát-
ták dr. Kolosvári Sándor és dr. Övári Kelemen,
kolozsvári egyetemi tanárok. V. kötet. Ez a kötet a
dunántúli törvényhatóságok jogszabályait foglalja
magában az 1555–1800 évig terjedő időszakból.
A vasos gyűjteményben foglalt rendelkezések
nagyobbará latinul vannak, de találunk köztük
számos magyar nyelvűt is, gyakran érdekes, sőt
mulatságos tartalommal. Így látunk büntetéseket
megállapítva a káromkodás asszonyokra, a bűbá-
josokra, a dohányzóokra, pontosan meg van szabva
különléte tárgyaknak a piaci ára, sőt a mesterem-
berek s napszámosok munkadíja is, a minél több-
bet kérni nem volt szabad. Ezen kötetnek, amár
704 oldalra terjed, míg folytatása következik, a
minek anyaga már szintén teljesen együtt van s
nem sokára megjelenik. Ezzel befejezést nyer a
«Corpus statutorum Hungariae municipalium»
című alatti nagy munka, melyen husz évnél tovább
dolgoztak nagy szorgalommal a tudós szerzők. Az
V. kötet most szóban forgó első felének ára 12 ko-
rona. A gyűjteményt a Magyar Tudományos Aka-
démia adja ki.

A nők törvénykönyve. Irta K. Nagy Sándor
kir. törvényszéki bíró. Olyan munka ez, melyhez
hasonló tartalmú és célú eddig még magyarul

nem jelent meg. A meglévő törvények és rende-
letek nagy tömegéből nehéz dolog kiválasztani azokat,
a melyek a nőket különösebben érdeklik, ezeket
válogatta és gyűjtötte hát össze K. Nagy Sándor s
ezenkívül rövid magyarázattal is ellátta. Külön
vannak csoportosítva azok a törvények és rende-
letek, melyek általában érdekelhetik a nőket, akár-
milyen családi viszonyban legyenek is, aztán azok,
melyek a lányokra, jegyesekre, asszonyokra, anyákra,
elvált asszonyokra, végre az özvegyekre vonatko-
znak. A könyv a Franklin-Társulatnál jelent meg,
ára két korona 50 fillér.

Fürdőink és ásványvizeink. Irta dr. Hankó Vil-
mos. Amár hazánkban gyógyhatású fürdőhelyek és
ásványvizek dorgában gazdagabb ország nincs, ha-
zánkban közlül igen sokan mégis a külföldi fürdőket
szokták felkeresni, a minék főoka az lehet, hogy
fürdőink és ásványvizeink gyógyhatását a nagy
közönség általában kevésbé ismeri. Ezért írta tájé-
koztató könyvét dr. Hankó Vilmos, ismertétvén
gyógyfürdőinket és ásványvizeinket, egyszersmind
pedig felsorolván azon gyakoribb betegségeket, me-
lyeket hazai fürdőink és vizeink gyógyítani képesek.
A fürdőre menni készülökre nézve hasznos könyv
ára 1 korona.

A klinikán. *Regény.* Irta Boross Vilmos. A mo-
dern társadalmi életből merítette tárgyát az író, a
kinek van megfigyelő tehetsége s ostorozza a társa-
dalom egyes léhaságait. A csinos külsejű kötet az
író kiadása; ára 2 korona.

A Győri Hírlap politikai napilapnak, mely a
vidék egyik legrégebb lapja, július elseje óta Balla
Mihály a főszerkesztője, ki a budapesti napilapok-
nál hosszú ideig dolgozott, a «Pesti Napló» is szer-
kesztette. Mellette megmaradt felelős szerkesztőnek
Rumi Sándor.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A szépművészeti múzeum. A városligetben
épülő szépművészeti múzeum palotájának hátsó
része már majdnem teljesen kész és még az ősz-
szel hozzáfognak az oszlopszatás előkészítéséhez.
Ezt a részét az épületnek teljesen természetből
emelik, míg a hátsó épület vakolatot. Most az épü-
let belsejében dolgoznak a díszítési munkálatokon,
s ehhez sok szébbnél-szebb színes márványt hasz-
nálnak: valamennyi magyar bányából való és
mindent magyar iparosok készítenek. *Wlassics*
Gyula közoktatási miniszter a napokban, szabadsá-
gra utazása előtt, megnézte az épületet. A múzeum
építését a jövő évben befejezik.

Múzeum Sümegben. Sümegben Darnay Kálmán már
régóta gyűjti a régiségeket, történelmi és irodalmi
erkélyeket s egész múzeumot rendezett, a melynek
külön épületet is emelt. A múzeumok és könyvtá-
rak országos főfelügyelőségének tagjai, dr. *Frankó*
Vilmos püspök és *Szalay* Imre a Nemzeti Múzeum
igazgatója mint főfelügyelők, dr. *Schönherr* Gyula
főfelügyelőségi titkár kíséretében közelebb Sümeg-
ben jártak a múzeum meglátására. Hampel
József, a Nemzeti Múzeum régiségtárának igazgató-
ja a keszthelyi premontrai tanári karral együtt
szintén meglátogatta a múzeumot. A látogatók a
Darnay-múzeum gyűjteményeit több órán át kiváló
érdeklődéssel tanulmányozták. A Darnay-múzeum
új épülete e napokban nyílik meg a nagyközönség
számára.

**A nemzetközi tengerészeti kongresszus elnöke-
sége.** Kopenhágából jelentik, hogy az ott tárgyáló
nemzetközi tengerészeti kongresszus *Láng* Lajos
kereskedelmi minisztert tiszteletbeli elnökévé vá-
lasztotta.

A nemzetközi tengerészeti egyesület közgyűlésén
a magyar kormányt *Gonda* Béla miniszteri osztály-
tanácsos, a kereskedelemügyi miniszterium tenger-
észeti szakosztályának főnöke képviselte, ott volt
azonkívül Magyarországból *Kuranda* Emil, az
«Adria» tengeri hajózási társulat vezérigazgatója is.
Charles Roux elnöki megnyitóját után a végrehajtó-
bizottság javaslatára, megválasztották *Láng* Lajos
kereskedelmügyi magyar minisztert tiszteletbeli
elnökké. *Kuranda* Emil a tárgyalások során több
 ízben felszólalt s felhívta a kongresszus figyelmét
 azokra a törekvésekre, a melyekkel Magyarország
 a tengerészeti ügyeket szintén előbbre vinni igyek-
 szik, utalt az *Apponyi* Albert gróf elnöke alatt
 nem régiben alakult tengerjogi egyesületre, s *Szell*
 Kálmán miniszterelnök, valamint *Láng* Lajos keres-
 kedelmügyi miniszter meglehetősen érdeklődésére a ten-
 gerészeti ügyek iránt. Erre az elnök a legnagyobb
 elismerés hangján emlékezett meg Magyarországnak
 érdeklődéséről a tengerészeti kérdések iránt,
 mire *Gonda* Béla miniszteri osztálytanácsos köszö-
 netét fejezte ki. A július 14-iki záróülésen *Roux*
 elnök ajánlatára a kongresszus *Apponyi* Albert gróf-
 ot, mint a nemzetközi tengerjogi tanulmányozó-
 sára alakult magyar egyesület elnökét, tiszteletbeli
 elnökévé választotta.

MI UJSÁG?

* **Mikszáth Kálmán** országgyűlési kép-
 viselő, kitűnő írónk, ki most a rohihi fürdő-
 ben üdül, eddig is sokszor bekapogott ország-
 zásban érdeklődést keltő szépirodalmi közlemé-
 nyekkel a «Vasárnapi Ujság»-hoz, de eddig csak
 vendégképpen. Szeptember 1-től nemcsak hogy
 állandó munkatársa lesz a «Vasárnapi Ujság»-
 nak, hanem a vele kötött egység értelmében
 kizárólag csakis ebbe a lapba fogja írni nagy-
 becsű szépirodalmi közleményeit, a mit már
 előre is örömmel jelentünk olvasóinknak.

VELENCÉBŐL. — A Logetta a Campanile alatt.

A SZENT-MÁRK TÉR VELENCÉBEN, A CAMPANILE ÖSSZEOMLÁSA UTÁN.

Az új országgház. Az október 8-ikán megnyíló
országgyűlés képviselőháza már berendezve találja
helyét az új országgházban, a főrendiház is néhány
hét múlva beköltöztetik. A képviselőház könyvtá-
rának elrendezését megkezdték. A palota alkotmány-
útozai bejáratánál fölállították a Markup Béla szob-
rás által készített két ércoroszlánt. A képviselő-
ház és főrendiház elnökei legközelebb tanácskozní
fognak az új palota megnyitásának módjairól.
Ünnepélyes megnyitást terveznek, a két Ház együt-
tes ülésével a kupolacsarnokban, mint az 1896-iki
ezredéves ünnepet volt. A főrendiház és a kép-
viselőház elnöke rövid visszaemlékezéssel fog szó-
lani a régebbi tanácskozási helyek történetéről.

Kossuth születésének százados ünnepe. Szeptem-
ber 19-ére, Kossuth Lajos születésének századik
évfordulójára Budapestén és az országban több hely-
lyen ünnepre készülnek. Az országgyűlési függet-
lenségi párt bizottságot alakított az ünnep rende-
zésének előkészítésére és vezetésére. A fővárosban
az emlék-ünnepet részt vesz Budapest törvényha-
tósága és testületileg jelentik meg az isteni tiszte-
leten és a sirnál. Ekkor teszik le alapkövet is a
siremléknek. A bizottság elnöke, *Rátkay* László

képviselő fölhívást intézett a közönséghez s abban
ezeket mondja:

A bizottság az ünnep módozataira vonatkozó
mindennemű felvilágosítással, útbaigazítással, tájé-
kozással szívesen szolgál bárkinek, úgy egyesek-
nek, mint testületeknek, községeknek, stb. Szóbeli
értésfést nyújt a bizottság hivatalos helyiségeiben,
Budapestén, József-körút 31/b. I-ső emelet, min-
den hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 10 órá-
tól 12 óráig. Levelek és mindenemű megkeresé-
sek ugyanoda, a bizottság vagy *Pallay* Sándor titkár
címére küldhetők.

Rákóczi-erkélyek kiállítása Kassán. II. Rákóczi
Ferenc szabadságharcának kétszázéves emléke-
zetére *Kassán*, a kurucz-városban, kiállítást ren-
deznek a nagy időkre vonatkozó erkélyekből. A Ka-
zinczy-kör gyűjti össze az emlékeket s külön bizott-
ság is alakult, melynek élén *Münster* Tivadar pol-
gármester fáradozik. A bizottság fölhívására úgy a
fővárosban, mint országgházban a tudományos körök,
a historikusok és régészek gyűjtése minél tökélete-
sebb legyen. A múzeumok is részt vesznek a kiállítá-
ásban. A kiállítás egyik védnökségére gróf *Apponyi*
Albertet, a képviselőház elnökét kérték föl, a ki
köszönettel fogadta ezt a megbízást.

A kolozsvári Mátyás-szobor. Kolozsvár főterén
nagyban dolgoznak *Mátyás* király szobrának föl-
állításán. A fölvatás október 12-ikén lesz s várják
az ünnepre a királyt is. A szobor talapzatát most
rakják le a *Mátyás* király-terén, szemben a törté-
nelmi nevezetességű templommal. A szobor körül
levő teret, a hol most piac van, parkozzák és séta-
helylyé teszik. Az ünnepély rendezését addig nem
lehet végleg megállapítani, míg a király akaratát és
tervét nem ismerik.

Az angol király gyógyulása. *Edvárd* angol
király javulása már annyira haladt, hogy e hó
15-ikén a londoni Buckingham-palotából elszállít-
hatták *Whight* szigetre *Cowes*-be, a hol a szabad
tengeri levegőn gyorsabban felülülhet. A vasúthoz
külön e célra készített gyaloghintóban vitték el.
Az orvosok jelentik, hogy a levegő- és helyváltozás
nagyon jól esett a királynak.

Nász a montenegrói udvarnál. E hó 12-ikén a
montenegrói uralkodó család fényes ünnepének
volt tanuja a kis fővároska, *Cettinje*. Nemesak a
a montenegróiak gyűltek össze, hanem távolabbról
is érkeztek előkelő a vendégek *Nikita* fejedelemnek
1879-ben született fia, *Mirkó* herceg lakodalmára.
A fiatal herceg *Konstantinovic* szerb ezredes *He-
lena* leányával tartotta esküvőjét. Az ezredes bizal-
mas barátja volt néhai *Milán* királynak, s a lako-
dalomra meghívták gróf *Zichy* Jenőt is, *Milán* király
barátját. A külföldi udvarok közül több külön kö-
vetet küldött. Ezek *Kattaróban* gyűltek össze s

onnan vonultak kocnikon Cetinjébe, kísérve a menyasszonyt.

Montenegróban még nem láttak ily fényes ünnepeket. Cetinjében átadták a jegyeseknek a montenegrói nép, a császár, a szultán, az orosz és az angol király, valamint Loubet elnök ajándékát, Olaszország és Törökország külön követet küldöttek a többi hatalmak cettinyei diplomáciai ügyvivőikkel képviseltetik magukat. Julius 13-ikán délelőtt ment végbe az udvari kápolnában Mirkó herceg és Konstantinovic kisasszony esküvéje. Az esküvőt a metropolita végezte az egész cettinyei papság segítségével. Danilo trónörökös palotájától a templomig katonaság állott sorfalat. Feltűnt gróf Zichy Jenő pazar magyar viseletében. E hó 14-ikén gróf Zichy Jenő elutazása előtt Nikita fejedelem jelenet az osztrák-magyar követségen, a hol a gróf lakott, hogy elbucsuzzék vendégétől, megölelte gróf Zichyt és köszönetet mondott neki. Gróf Zichy a Danilo-rend nagykeresztjét, továbbá a fejedelemnek és nejeinek arczképeit kapta a fejedelemtől. Mirkó herceg is meglátogatta Zichy grófot. Danilo trónörökös megígérte gróf Zichy Jenőnek, hogy nejevel együtt meglátogatta magyarországi vadász-birtokán. A gróf örömmel hívta meg a trónörökös-párt birtokára.

Lenau születésének századik évfordulója. A magyar lelkületet megörzött jeles német költő, Lenau Miklós születésének századik évfordulóját díszszel ülik meg szülőhelyén, a torontálmezei Csatádon, augusztus 13-ikán. A költő szobra alapkövének letételére a magyar irodalom képviselői is megjelennek. A szobrot is magyar adományokból állítják s így az egész ünnepély magyar jellegű lesz.

Aug. 13-ikán reggel a csatádi képviselőtestület díszgyűlést tart, azután istentisztelet lesz a plébánia-templomban, majd az ünnepelők a Rákóczi-induló hangjai mellett vonulnak a község háza elé. Az ünnep a Szózat elénkelésével kezdődik és Bartole János, a szoborbizottság tagja mond megnyitó beszédet. Az ünnepi beszédet Herceg Ferenc mondja. Azután következik az alapkövétel, szavazatok, Stein József német nyelvű ünnepi beszéde. Az ünnep után a költő szülőházához vonulnak és ott megkoszorúzzák a rajta levő emléktáblát. Ott ismét szavalnak Lenau költeményeiből és a Himnusz éneklék. Délben lakoma, este táncmulatság.

Eltűnt éjszakai expedíció. Négy éve múlt most, hogy a norvég tudományos világ egyik ismert utazója, Sverdrup Ottó kapitány a «Fram» hajón elindult a grönlandi jéghegyek közé. Úgy tervezték, hogy az expedíció három évig maradjon oda, de még most, négy év eltelté után sem tért vissza. Ámbar a hajót öt esztendei utra látták el mindennel, illetékes körökben mégis aggódnak a hajó sorsán. Az expedícióról az utolsó hír 1899. nyarán érkezett, a «Vinvar» hajó hozta. Akkor azt izente a kapitány, hogy elég jól megy minden, de nagy veszélyt lát, hogy dr. Svendsen hajóorvos meghalt. Az expedíció tulajdonképeni eszja az volt, hogy tudományos földrajzi szempontból kutassa föl a grönlandi part északi részét, nem lehetetlen azonban, hogy Sverdrup a viszonyok által kényszerítve, később más, messzebbre menő célokat is tűzött ki magának. A norvég akadémia a «Fram»-ról most a «Kolibri» dán hajó révén vár hírt. Ezt a hajót a napokban útnak indítják, hogy ha lehet, kutassa fel az elvesztett Sverdrupot és bajtársait. A «Kolibri» ha megtalálja is a «Fram»-ot, csak másfél év múlva térhet haza.

EGYVELEG.

* A legdrágább pillangó a washingtoni múzeumban látható. Ez a rendkívül ritka rovar csak Sierra Leone hegyvidékén él, dr. Strecker oda egy expedíciót küldött, mely két évi keresés és kutatás után végre ráakadt a pillangó egy példányára. Az e közben felmerült költségek 48 ezer koronára rúgtak, melyeket dr. Strecker fedezett.

* A legnagyobb tisztelődj, melyely valamikor orvost megkínálták, 240 ezer korona volt. Ugyanis ennnyit ígért egy kelet-indiai fejedelem Critchett londoni szemorvosnak, ha őt kigyógyítja. Dr. Critchett azonban gyógyíthatatlannak találta a bajt s az ajánlatot nem fogadta el.

* Leggyorsabb négylábú állat az agár, mely egy pérc és 28 másodperc alatt egy angol mérföldet képes befutni s így a postagalamb róptét megközelíti. Nansen szerint a sziberiai kutya jégen öt óra alatt negyvenöt mérföldet fut.

* Az adósk börtönébe Angliában 1900-ban 4692 ember került. Habár ezen középkori intézmény tulajdonképp már el van törölve, az említett adósk azért jutottak mégis a börtönbe, mivel a bíróság fizetés meghagyásának nem felelték meg s így állítólag a törvényt vetették meg.

* Philadelphiában a tüdővész betegek számára egy új kórházat építenek. Minden beteg üvegbe készült szobában fekszik, mely a nap sugarainak

van kitéve s melybe folyton élenyvel teli levegőt szivattyúznak.

* Új étlapok. Elsőrangú francia és angol szaladók éttermeiben most a vendégek elé finom tésztából készült étlapokat tesznek, melyeket a sajtóhoz meg lehet enni.

* Japánban a termőföld fele részét kizárólag rizstermesztésre használják. Mintán pedig a rizstermesztés a rizszáság nem veszélyeztethető, a menyinyben a rizsföldek mindig víz alatt állnak, éhínség Japánban soha sem fordul elő.

* Régi hollandi házokban rendszeren két ajtót lehet látni, melyek mindig zárva vannak, ezek egyike csak akkor nyílik meg, ha menyasszonyt visznek a házba, a másik pedig, ha valaki a házban meghalt, a midőn a koporsót azon az ajtón kell kivinni.

* Rózsá-dívat Amerikában. New-York városában évenként több mint 48 millió korona árú rózska kel el. Ennek magyarázata az, hogy mai napig a virágok használata New-Yorkban rendkívül s magán-házakban és nyilvános éttermekben ebédlő-asztalt rózsaeszkökkel nélkül gondolni sem lehet. Valamely meghívást udvariasan visszautasító levél mellé mulhatlanul egy frissen levágott rózsakötelet köthet eskort küldenek. A gyöngéldék hölgynek udvarló naponta szebbnél szebb rózsákat küldenek. A szokásos öt órai teára előkelő háznál a hölgyeknek felajánlandó rózsaeszkök nélkül — télen nyáron egyformán — megjelenni nem lehet. Egyszóval mindenre és mindenfelé rózska kell.

* A pálinkafőzést ezeltől hatszáz esztendővel Franciaországban találták fel.

* Különös falu. Irland egyik falujában, mely mindössze tizenhárom házból áll, tizenegy korcsma van. A többi két házban azért nem mérnek pálinkát, mivel abban a rendőrség és a tejkereskedés vannak elhelyezve.

* A különféle izlések. Az arabok keze és lába újait pirosra, szája szélét pedig kékre festi. A perzsa nők szemüket fekete vonásokkal körítik, arczukra pedig különféle alakokat festenek. A japán nők fogait megaranyozza, az indián nő pirosra festi. India néhány részében a nő csak úgy szép, ha fogait feketére vannak festve. A hottentotta nő egész testét pirosra és feketére festi.

* A Dél-Afrikában tenyésztett strucok átlag harmincz évig szoktak élni s ezen idő alatt egy-egy évenként 3—4 font tollat ad, melynek értéke 80—90 koronára tehető.

* Petroleum-ivás. A párisi orvosi egyetem tanácsának jelentése szerint Párisban a petroleum-ivás aggasztó mérvet öltött. Az átkos szokást állítólag a szesz italokra kivetett nagy fogyasztási adó okozta, de az e részben megejtett vizsgálatból kitűnt, hogy a petroleum-ivás tulajdonképen a vidékről származott Párisba. A petroleum-ivás áldozatai gyorsan elbuktak. Az orvosok véleményei a petroleum-ivás következményeire nézve elágnak ugyan, de abban mindannyian megegyeznek, hogy az új rozsz szokás az életet veszélyezteti.

* A világ legjobban fizetett énekes valószínűleg Reszke János, a híres lengyel tenorista, ki Amerikában minden egyes fellépésért 5400 koronát kapott. Azonkívül uti költségeit és ellátását impreszáriója fizette.

HALÁLOZÁSOK.

Id. újfalusi UJFALUSSY MIKLÓS, Szatmármegye volt főispánja, szatmár vármegyei nagybirtokos, a Szent István-rend vitése, remetemezői birtokán a hónap 11-én, 92 éves korában elhunyt. A régi közelet derék hazafia volt. A múlt század negyvenes éveiben, mint a Szatmár vármegyei liberális párt egyik vezérfiát, 1841-ben Közép-Szolnok vármegye az erdélyi országgyűlésre követének választotta meg, 1843-ban Szatmármegye küldte a pozsonyi országgyűlésre. Ez alkalommal készítette Kovács Lajossal együtt a Szatmár vármegyei liberális párt programja gyantát a 12 pontot. Az 1861-ik évben az alkotmány visszaillesztés alkalmával Szatmár vármegye első alispánjává választotta meg, később az 1865—67-iki országgyűlésre már mint Szatmár vármegye nagybányai választókerületének képviselője jelent meg. 1868-tól 1875. évig Szatmár vármegye főispánja volt, míg a következő évben Szörény vármegye királyi biztos és Krassó vármegye főispánja. Az elhunytat Remetemezőn nagy számú rokonai, tisztelői és Szatmármegye tisztviselő kara mely részvéte közt temették el.

Bilkei LŐRINCZ PÉTER, egri királyi közjegyző, életének 82-ik évében, július 15-ikén meghalt. Mint a volt Heves- és Külső-Szolnok vármegye alispánja és országgyűlési képviselő jelentékeny részt vett a közélet mozgalmában, a szabadságharcot is végig küzdötte. Az újabb alkotmányos élet kezdetén képviselővé választották megyéjében és a balközép párthoz csatlakozott. Midőn 1874-ben a közjegyzői intézményt életbe léptették, Lipsey Pétert kine-

vezték Egerbe királyi közjegyzőnek és ezt az állást viselve immár közel harmincz esztendeig. Lipsey Ádám ismert író és a «Magyar Nemzet» főszerkesztője és a közéleti munkássága az elhunytban.

KONCSEK JÁNOS földbirtokosnak e hó 15-ikén 78 éves korában történt halálát jelentik Jászberényből. A szabadságharc kitérősekor mint hadnagy a Prágában állomásozó Nádor-husárokhoz szolgált s százhetvenöt husárral áttört a határon, Pozsonyban Kossuth Lajos sorban kezét fogott a hazatérő jászhusárokkal. A szabadságharc után Koncsek Jánost, ki bujdosott, halálra ítélték, a mi elől azután több hónapig át is bujdosott a jászberényi tanyákon. A megkegyelmezés után a város komisszáriusává választotta. Az elhunytban Papp Károly dr. geológus nagyatyját, s Papp János, a Magyarország kegyes tanfőrend kormánysegéde közeli rokonát gyászolja.

Elhunytak még a közelebbi napokban: MENDLIK FERENCZ, a főváros V. kerülete állami főreáliskolájának címzetes igazgatója, a tanári kar egyik derék tagja, Mendlik Oszkár festőművész édesatyja, Lovranban, honnan holttestét Budapestre szállították. — FELIX JÁNOS, az érsekújvári főgimnázium igazgatója, a városi képviselőtestület tagja, 48 éves Budapesten. Holttestét Érsekújvárra vitték. — GOZON GYULA szombéki apátlébanos 58 éves korában. — MILJÁN JÓZSEF zágrábi kanonok, egy időben a horvát közoktatásügyi osztály előkelő tisztviselője, Zágrábban, vasúti baleset következtében. — SZTOLMÁN JÓZSEF fővárosi tanító 45 éves korában Budapesten. — KOVÁCSNAI VAJNA ISTVÁN földbirtokos, nemzetőr, Alsó-Fehérmegye törvényhatósági bizottságának tagja, 84-ik évében Nagy-Enyeden. — NYOMÁRKAI NYOMÁRKAY HUGÓ földbirtokos, 48-as hónap 71 éves korában Kacsand közszégen. — PELLIONIS JÓZSEF, volt 1848-49-es honvédszáz-főhadnagy, 83-ik évében Huszton s nagy család gyászolja. — THURIKI THURÁNSZKY MARCEL, volt 48-as hónap 76-ik évében Egerben. — STIEBERTH LŐTÁR magánzó, 1848—49-iki honvédszáz-főhadnagy Budapesten. — Nagyújvártól JANCOSI MÓZES városi képviselő, törvényhatósági bizottsági tag, ref. egyházközség kebeli tanácsának tagja, szeszgyártalajdonos és földbirtokos 63 éves korában Kézdivásárhelyen. — GROSS ALBERT ügyvéd, Erzsébetvárosi tisztviselő 60 éves korában Erzsébetvárosban. — REISNER LAJOS nyug. főispán 79 éves korában Zágrábban. — PALINAY IVYADAR papnövendék, 24 éves, Egerben. — DR. PARLAGHI MÁRTON, nyug. főtanácsos, a temesvári állatvédő egyesület díszelnöke és alapítója 88 éves korában. — VÉGH JÁNOS, az osztrák-magyar bank tisztviselője, 33-ik évében Araktón. — ALK FERENCZ, a losonczi hitelbank igazgatója 56 éves korában Losoncban. — FRIDRICH ISTVÁN magyar államvasuti ellenőr, 47 éves, Kolozsváron. — DR. DRASKÓCZY MIKLÓS ügyvéd 50 éves korában, Budapesten.

ÖZV. szentkatolnai BRÓ PÁLNE, szül. Győrffy Jozefin 83 éves korában Kolozsváron. — ÖZV. MARA GYÖRGYNÉ, szül. Puji Puy Irma 55 éves korában Déván. — Nagybarcsai BARCZAY TAMÁS, szül. nagykászoni Bornemisza Eszter bárónő 30 éves korában Nagydebrák közszégen. — SZIGETI LIDIA, Szigeti Imre 48-as hónap 23-ik évében, Százegyházi városban Temesvárott. Férje mint zászlótartó, Buda bevételekor esett el. Felesége mellette küzdött és szintén súlyosan megsebesült. — HOLLÓS GYULÁNÉ, szül. Ódor Berta, főreáliskola tanár neje, 25 éves, Győrben. — SZATHMÁRY J. MIRÁLYNÉ, életének 63-ik évében, Maros-Vásárhelyt. — KEMÉNY IGONCZINÉ, szül. Gallai Gaál Anna, tanító özvegye, 72 éves korában, Keszthelyen. — ÖZV. SZENKOVITS ISTVÁNNÉ, szül. Látó Katalin 68-ik évében Kolozsvárott. — GYULAI ANNA, Gyulai Elek leánya 21 éves korában Maros-Vásárhelyen. — ÖZV. REMSZEY JÓZSEFNÉ, szül. Tuske Erzsébet, 76 éves korában Székesfehérváron.

Szerkesztői üzenetek.

Zimony, S. V. A geni nemzetközi egyezmény értelmében az európai nagyhatalmaságok úgy- vagy puska-levégekben dinamitot, ekrazitot és melinitet nem használhatnak. Mivel azonban az egyezmények erre vonatkozó cikkéből a nitroglycerin felmérése véletlenül kimaradt, nem lehetetlen, hogy amaz ismerő pusztító erőt kifejítő robbanó szer a csatárokban még szerepelni fog. A geni egyezményt Anglia és Törökország mai napig sem írta alá.

Méhész. Dzierzon, a világhírű méhésztudós még most is életben van; immár 90 éves. Kétségtelen, hogy főképp az ő működésének köszönhető a mai tökéletesített méhésztudomány fejlődése és általános elterjedése, de azért mégsem ő találta fel először az ingó szerkezetet. Mert a mi ránk nézve különösen érdekes, több magyar ember jóval Dzierzon előtt rájött már az ingó szerkezetre s azt a saját méhésztudományában is. Így pl. Szuhányi nevű hazánkfia Dzierzon előtt 70 évvel már alkalmazta a léceket, Szarka, Krasznai és más magyar méhészek is sokkal előbb használták Dzierzonnál a kereteket, a mint ez az újabb búvárlatok alapján kétségtelenül bizonyítható.

M. K. Az osztrák-magyar seregben jelenleg 16-huszárezred van. — 1848-ban csak 12 huszárezred.

volt, mely négynek kivételével a szabadságharcban mindvégig részt vett. A négy ezred közül a 12-ikből (Nádor-husárok) három század, a 8-ikből (Koburg-husárok) másfél század szintén a magyar seregben szolgált.

Thurzófüred. A küldött Lenau-fordítások egy része nagyon ismeretes már, sokszorosan le is vannak magyarrá fordítva. Ha, mint írja, több kész fordítás is van, kérjük, küldjön be azokból is választást.

Ha tudnám. Kopár tájon. Az első izetlen, pedig elmés akarna lenni. A másik hideg, nem kelt érdeket az olvasóban s döcögösen is van versbe szedve.

Templomban. Szereltem. A sima nyelvű ügyes verselés mellett sem emelkednek felül a közepes versmértékben. Sem erősebb érzés, sem szinesebb képzeletet nem árulnak el, — az ilyen verseket elolvassa az ember, rájuk is mondhatja, hogy «elég csinos», de nyomat egyáltalán nem hagyunk lelkében.

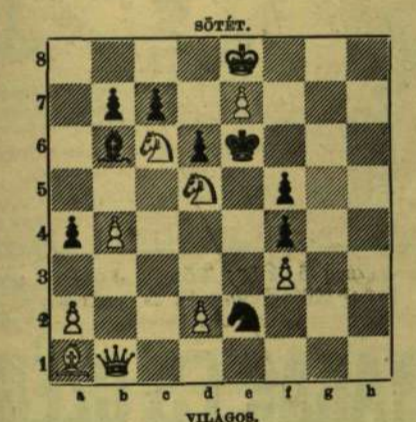
A holló. Emlékezés. Egyedül, stb. Fialatos szárnypróbálgatások, nem minden jele nélkül a tehetőségnek. Az «Emlékezés»-ben sok jó van, az érzés őszintesége olykor megkapja az embert benne, a megírása módjában is van szin, csak kissé egyenetlen még. Érdemes kísérleteit folytatni.

Az én szomorúságom. Mi az élet, stb. Nagyon kezdetleges dolgok, bölcsekedés csupa közhely, érzéseinek őszintesége iránt nem tud bizalmat kelteni.

Itthon. Városa. Közvetlenség, melegség van benne, mégis tudnak erősebb hatást tenni. Az érzés nem kap elég határozott formát a versekben, csak mint foszladozó korvonalak ködképp szállong bennük. Nyelvén sincs elegendő színe, ereje.

SAKKJÁTÉK

2283. számú feladvány. Schröfer F.-től.

Világos indd s a harmadik lépésre matot mond.

A 2266. számú feladvány megfejtése Havel M.-től.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. He5-g4 Kxh1-g2: (a) 1. ... a2-a1 V (b) 2. Hg4-e3 f-t. sz. 2. Bg2-h2 f-g1-h2: 3. V v. h mat. 3. Hg4-f2 mat. 1. ... f-g1-e3 (c) 1. ... h3-g2: 2. Bg2-g3 t. sz. 2. Vg5-e1 stb. 3. V v. h mat.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csomonyán: Németh Péter. — Lipótvárt: Hoffbauer Antal. — Bakonyvesztésdől: Szabó János. — Keszkenémén: Balogh Dénes. — Körmenten: Buzsa László. — Fakerten: Kintzig Róbert. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A Vasárnapi Ujság 26. számában megjelent kép-talány megfejtése: Tavasz kezdete.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós. Szerkesztői iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Nem panaszkodik többé búzós izzadás, testbőr viszketeg, sörör, eczema, ótvárban szenved, ha az Erényi-féle ICHTIOL-SALICYL-lal egy kísérletet tesz. Szagtalan! Ára 3 korona, utasítás-teszt. Szétküldi: a Diana gyógytár Budapest, Károly-körút 5. (Dob-utca sarkán). Főraktár: Török József, Király-utca 12.

Magyar királyi államvasutak.

Mérsékeltáru menetérti jegyek kiadása Turinba a nemzetközi iparművészeti kiállítás alkalmából.

A Turinban f. é. május hó 10-től november 15-ig rendezett nemzetközi iparművészeti kiállítás alkalmából érsen kiállítás meglátogatására a magyar iparművészeti társulat tagjai részére a kiállítás tartama alatt havonként egyszer és pedig július hó 30-án, augusztus hó 13-án, szeptember hó 3-án és október hó 1-én Budapestről Fiume-Venezze-Milanót át Turinba mérsékeltáru menetérti jegyek adának ki.

A menetérti jegyek Turinban 3 napi teljes előtérre, a kiállítás háromszori meglátogatására és a városban tartózkodás idejére kalusz igénybevételeire jogosítanak.

Ezen jegyek Olaszországban 15 napig, Magyarországon pedig Velenczéig és onnan vissza 30 napig érvényesek. Budapestre az indulás emlitett napokon, akár reggel vagy délután induló gyorsvonattal, Fiuméből a következő nappali hajóval, Velenczéből pedig az aznapi esti vonattal történik, míg a visszatéréshez bármely tetszés szerinti vonat, illetve hajó választható a jegy érvényesség idején belül.

Az utazás jövetkor Olaszország területén Velenczén kívül még kétszer, a magy. kir. államvasutakon azonban csupán Fiumében szakítható meg.

Ezen menetérti jegyek a m. kir. államvasutak I. sz. városi menetjegyjárádjában (Hálókocsi-társaság, Hungária szálló) és II. sz. városi menetjegyjárádjában (Cook iroda Vígadó-ter 1.) az I. osztályra 175-50, a II. osztályra pedig 140-90 korona áron nyolc nap előzetes bejelentés után, a tagsági jegy felmutatása mellett kaphatók.

Budapest, 1902 június hó. Az igazgatóság.

HOGY KARCSUVA... vények és egyáltalán egyszemű pántelismegörzést használják a Pilius Apollo-kat, melyeknek gyógyereje (névnyelvből nyert) Venustolus. Ezen orvoslásnak a jónak eláneri pillók karcsuva tesznek, hatásuk azonban néha hátrányos is lehet, mint sok más készítmény. Nem használják, hanem egyszerűen a lélekre és a szeszgyógyászatra. — A világos tehermentes gyógyításánál a «Pilius Apollo»-k szabályoznak a szervi működést, hatályaik az arcvonásokra és megadják a testnek a szükséges és erő. Ez a többi minden esetben, ha megkérjük őt, karcsu és fiatalos alakot. A «Pilius Apollo»-k a legkisebb természetű mindentemmelnek használhatók és nem ártanak a szervezetnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyítást könnyen be lehet tartani és végzetlenül teljesen állású. (Törvényes véletl. vény). Egy évig az orvosok: K. 6. 46. bérmentes; utasítást K. 6. 15. — 2. K. 6. 15. gyógyterem, 5. Passag. Verdeau, Paris, IX. — Egyedül raktár Ausztria-Magyarországban: Budapest, Török József, gyógyterem, Király-utca, 12.

A borszéki borviz: a savanyu vizek királya. Megrendelhető: Igazgatóság, Borszék.

BORSZÉK GYÓGYFÜRDŐ.

(900 m. magasságban Erdély, Csikmege). A fűrdőnyit június 15-től szeptember 15-ig tart. — Gyógyítványok:

Hús, ozonás levegő. — Kúttól, különböző vegyi összetételű, meleg, gazdag, borviz források, köztük a világhírű «Borszék» főkut a savanyu vizek királya, az erős vasas Kossuth-kúti, a pártalan József főherceg-kúti és a gyomorbetegnek nélkülözhetetlen itala a Boldizsár-kúti stb. Szénasavas, hideg, tükörfürdő: a világban egyedül álló Lobogó, Sáros, Lázár, O-sáros. Újonnan berendezett szénasavas, meleg pezsgő-fürdők: kúttól vasárpunktal gondosan készített fűrdők, só-s, fenyő-fürdők, hideggyógyintézet, masszázs és villamosítás. Szállókámban és különálló villákban 600-nál több szoba áll rendelkezésre. Két ágyas szobák szezonzárta 60—160 kr. Élelmezés jó és olcsó, négy vendéglő, piac, két mézárzszer helyben. — A fűrdőhelynek 30 km-t meghaladó jól gondozott sétánya van. A fenyvesek rengetegei között közeli és távoli, gyönyörűbbnél-gyönyörűbb vidékre kiránduló helyek. Posta, távirat, eszdörög van. Czigányzene naponta. Fűrdőorvos dr. Vámosy Zoltán egy. m. tanár.

Közelkedés: Szász-Régen—Maddfalvág vasuton. Szász-Régentől naponta gyorokocsi jár, váltott lovakal. Gyorskocsira előjegyhezni Kapsi Danielnél Sz.-Régen. — Felvilágosítás, prospektusok (több nyelven), árjegyzékkel díjmentesen, készséggel szolgál az igazgatóság.

Kapható mindentűt Budapesten: Édeskuty L., Péczely és Lencz uraknál és minden szállóban, vendéglőben, fűszer és ásványviz táletben.

Falk Ág. vegyészeti gyára, Wien, IV/1. Mindennemű rovarcsipés és ennek kellemetlen következményeinél az egyedüli biztos és gyorsan ható szer a Falk-féle

MOSQUITOL.

Csinos és szélszerű bádóglóban van és zsebben hordható. A legtöbb gyógyszertárban és jobb gyógyanyagkereskedésben és illatszereküzletben kapható 60 filléért. Főraktár: Török József gyógyterem, Budapest, Király-u. 12 és Andrássy-út 26.

MATTONI-FÉLE GIESSHUBLER TERMÉSZETES SAVANYU-KUT

Fényképészeti cikkek

készülékek, Kodakok, objectivek és minden e szakmába vágó kellékek legolcsóbban szerezhetők be

Veszprémi Samu utóda

PEJTSIK KAROLY

fényképészeti cikkek szak-
táletben,

Budapest, IV., Városház-u. 1.

(Standard-palota, Kossuth Lajos-
utca 4. sz. épületben).

Legújabb nagy árjegyzékem, mely részletes utmutatásokat tartalmaz, kivonatára bérmentes megküldöm. 9475

Ha őszül a haja, használja a „Stella“-vizet

(Hair Regenerator), mely nem fest de a haj eredeti színét adja vissza,

Uvegje 2 korona.

ZOLTÁN BÉLA gyógyszertárban

8 cs. és k. fensége József-utczasz. szállítja,

Budapest, V., Sétány-utca, Szabadság-tér sarkán.

9484

